

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Pričakujemo živahen oktober

ŠE DOSTI NALOG IN DELA OB URESNIČEVANJU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI

Počitnice so za nami. V roke smo spet vzeli program za izvajanje določil zakona o združenem delu in ugotovili, da je ostalo še precej nalog, ki jim moramo do »strogo« postavljenega roka — 11. decembra — postaviti piko na i. Na kratko povedano: v vsej delovni organizaciji moramo do omenjenega roka sprejeti 31 samoupravnih splošnih aktov — ali drugače: vsaka temeljna organizacija in delovna skupnost 3 lastne in 4 skupne — vse z referendumom.

Naj nekoliko obrazložimo to zares veliko številko, ki je pri najboljši volji ne moremo zmanjšati, ker so vsi akti, razen enega, potrebni za vpis sprememb v organiziranju delovne organizacije v sodni register oziroma so kot obvezni predpisani z zakonom.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O SPREMEMBAH V ORGANIZIRANJU DELOVNE ORGANIZACIJE bo kratek akt, ki bo povzel bistvene spremembe v organiziranju celotnega BRESTA. Gre za vrsto odločitev, ki so samoupravno že zastavljene in za nekatere zadeve, ki so s tem ozko v zvezi. Da bi osvežili spomin in da bi laže razumeli pomen ostalih aktov, si oglejmo v čem so omenjene spremembe:

Poleg dosedanjih šestih temeljnih organizacij se oblikujeta še dve: **TOZD TAPETNIŠTVO** in **TOZD PRODAJA**. Pri tem mora biti v samoupravnem sporazumu, ki ga bodo sprejemale vse temeljne organizacije BRESTA, jasno zapisano, iz katerih delovnih skupnosti organiziranosti nastajata obe temeljni organizaciji. Vemo, da v praksi že poslujeta dokaj samostojno in da je bil v

zvezi s **TOZD PRODAJA** že opravljen referendum, zato lahko pričakujemo brez večjih zapletov soglasno potrditev vseh, ki bodo o tem odločali.

Znano nam je tudi že, da bo **TOZD TAPETNIŠTVO** poleg proizvodnje oblazinjenega pohištva tudi v prihodnje izdelovala izdelke iz umetnih mas.

TOZD PRODAJA pa se organizira za prodajo vseh izdelkov in storitev delovne organizacije; stranske dejavnosti pa bodo še: maloprodaja, nakladanje, razkladanje in skladiščenje blaga ter storitve tovornega cestnega prevoza.

Po izvedbi predlagane organiziranosti naj bi torej BREST v prihodnjem letu 1979 imel osem temeljnih organizacij in delovno skupnost Skupnih dejavnosti.

Iz omenjenih sprememb izhaja potreba o ureditvi vprašanj

glede razdelitve premoženja med dosedanjimi in na novo organiziranimi temeljnima organizacijama. Taka razdelitev je ukrep proti morebitnim kasnejšim sporom. Pravica oziroma dolžnost razdelitve premoženja pa temelji na načelih družbene lastnine, pravice do udeležbe na minulem delu in na samostojnosti temeljnih organizacij oziroma na pravici delavcev do organiziranja temeljne organizacije. Zato bodo vse temeljne organizacije oblikovale

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O RAZPOREDITVI SREDSTEV, PRAVIC IN OBVEZNOSTI.

Ker smo že začeli s skupnimi samoupravnimi sporazumi, naj opišemo še ostala dva:

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O ZDRUŽITVI V DELOVNO ORGANIZACIJO, ki je bil sprejet decembra 1973 in že petkrat spremenjen, bo moral zaradi že omenjenih sprememb doživeti svoj čistopis. Poseben poudarek bo poleg novih temeljnih organizacij dan tudi zunanjetrgovinskemu poslovanju. Spremembe, čeprav ne odločilne, se kažejo tudi pri poglavjih, ki urejajo sestavo, oblikovanje in pristojnosti organov oziroma drugih načinov odločanja. Napisane so posebne teze, ki bodo lahko vodič za jav-

no razpravo o teh pogosto zapletenih vprašanjih.

Ker je samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo temeljni akt skupnega poslovanja in ostalega sožitja vseh temeljnih organizacij, naj zato nudi izhodišča v ta namen. Zaradi tega bo, če bo koncept akta potrjen, opustil vrsto nepotrebnih podrobnosti, ki so že urejene v samem zakonu o združenem delu ali pa v drugih samoupravnih splošnih aktih skupnega pomena za vse temeljne organizacije.

V glavnem velja pravkar zapisano tudi za **STATUT DELOVNE ORGANIZACIJE**. Tudi ta skupni akt vseh temeljnih organizacij bo moral odražati spremembe v organiziranju delovne organizacije in gotovo opustiti vrsto podrobnosti, ki so po novem že urejene z zakonom (tako na primer o organiziranju **TOZD** in o izločitvi iz delovne organizacije in podobno). Nesporno je, da gre za pretežno organizacijsko urejevalni akt, sama vsebina akta pa je pri teoretičnih in praktičnih še dokaj pestro in različno pojmovana. Gotovo gre za samoupravni splošni akt, ki je izveden iz samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo in iz predpisov, urejati pa mora predvsem organizacijsko-tehnična samoupravna vprašanja. Zato je statut akt, ki se ga lahko sprejme tudi po sklenitvi samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo, vendar najkasneje v šestih mesecih od njegove sklenitve.

V grobem smo si ogledali skupne samoupravne splošne akte »letošnje jeseni«. Omenili smo, da bo vsaka temeljna organizacija in prav tako delovna skupnost skupnih dejavnosti sprejela tudi po tri »svoje« samoupravne splošne akte. Poizkusimo zapisati nekaj vrstic o vsakem izmed njih, da bi laže dojeli njihovo vsebino in oblikovali morebitne pripombe k osnutkom.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O ZDRUŽEVANJU DELA DELAVCEV V TEMELJNI ORGANIZACIJI (oziroma v delovni skupnosti) je nov akt. Tudi vsebina tega sporazuma je v zakonu o združenem delu skopo opisana. Poudarjeno pa je, da »vsebuje dejavnosti temeljne organizacije in osnove za urejanje družbeno-ekonomskih razmerij v temeljni organizaciji zlasti pri odločanju o sredstvih, razporejanju dohodka in čistega dohodka, pri delitvi sredstev za osebne dohodke in pri delovnem razmerju, kakor tudi razloge za združevanje dela in sredstev v delovno organizacijo in obveščanje delavcev«.

Znano je, da je omenjene zadeve doslej urejal delno statut te-

meljne organizacije, delno pa drugi samoupravni splošni akti. V gradivu, iz katerega bomo oblikovali predlog sporazuma, smo poizkusili strniti dosedanje ugotovitve in stališča oziroma smernice sindikata ter objektivne danosti v **BRESTOVIH** temeljnih organizacijah, kolikor so znane. V javni razpravi bo potrebno, da bodo delavci posamezne temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti opozorili na zadeve, ki so slabo »zadete« in na morebitne druge značilnosti, ki bi jih kazalo pri njih posebej urediti oziroma poudariti.

Podobno, kot smo zapisali za statut delovne organizacije, velja tudi za **STATUT TEMELJNE ORGANIZACIJE**, le da je vsebina tega akta v zakonu o združenem delu nekoliko bolj opredeljena.

V primerjavi z dosedanjimi statuti temeljnih organizacij v njih ne bo splošno opredeljenih dolžnosti in pravic delavcev, ker bo le-te vseboval samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev. Več pa bo v statutih urejenega v zvezi s postopki in z načini samoupravnega odločanja, bodisi osebnega bodisi v okviru organov.

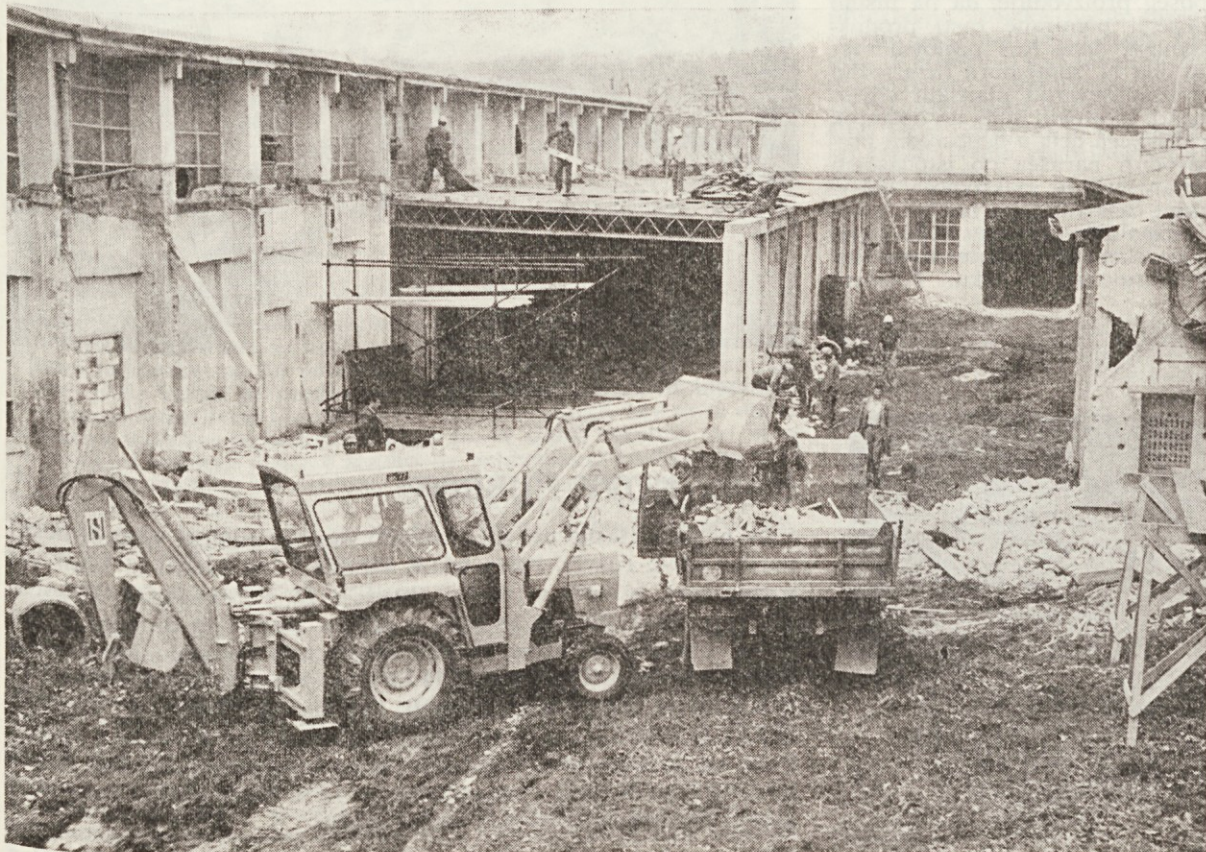
Doslej omenjeni akti so organizacijsko-konstitutivnega značaja. Služijo za ureditev organiziranega poslovanja in predvsem tudi samoupravnega položaja delavcev. Ker jim daje zakon tako velik pomen, so osnova za vpis (sprememb) v sodni register — torej povsem obvezni.

Zakon o združenem delu in republiški zakon o delovnih razmerjih sta posegla tudi v dosedanje urejenost na tem področju. O tem smo že pisali. Povemo naj le, da je treba do 11. decembra spremeniti v vsaki temeljni organizaciji (in v skupnih dejavnostih) tudi **SAMOUPRAVNE SPORAZUME O MEDSEBOJNIH RAZMERJIH DELAVCEV**.

Z. Zabukovec

IZ VSEBINE:

Predkongresna dejavnost sindikata ● Brest in lesna industrija ● Brestov salon pohištva tudi v Sarajevu ● O tapetništvu tokrat drugače ● Sindikati — včeraj, danes, jutri ● O prihodnosti stanovanjske zadrage ● Vzpon cerkniške košarke ● Naše nove rubrike ● Priloga **OBZORNİK ZA OBČANE**

Rekonstrukcija v Tovarni pohištva Cerknica je v polnem teku

Predkongresna dejavnost sindikata

Čas kongresa Zveze sindikatov Slovenije, ki bo 25. in 26. oktobra v Mariboru, se hitro bliža. Kljub nenehni aktivnosti osnovnih organizacij, vodstev, organov in članstva nasploh, je ostalo za ta čas še veliko nerešenih nalog, ki so povezane z delom kongresa, pa tudi nalog splošnega značaja. Za reševanje slednjih poskušamo izkoristiti predkongresno dejavnost, saj vemo, da pripravljenost za delo po osnovnih organizacijah v zadnjem času raste.

Vsako okolje, pa tudi organizacija sindikata ima svoja posebna vprašanja, ki jih rešujejo na različne načine, vendar v skladu z dogovorjenimi načeli in interesi širše družbe ter v zadovoljstvo posameznikov. Poznati pa velja tudi skupne naloge, ki stoje pred nami, če hočemo doseči enotnost in učinkovitost ter dočakati kongres pripravljeno.

Sklic skupščine občinske organizacije Zveze sindikatov in volitve novih organov, delegatov za kongrese ter evidentiranje delegatov republiških organov, to so naloge, ki smo jih že opravili. Do konca septembra pa moramo v skladu s sindikalnim statutom in sprejetimi odločitvami ustanoviti še dva občinska odbora sindikatov in sicer odbor gozdarstva in lesarstva ter odbor proizvodnje in predelave kovin. Na medobčinski ravni pa je potrebno oblikovati novi medobčinski svet s sedežem v Postojni.

Še bolj kot organizacijske zadeve pa je pomembna vsebina našega delovanja. Pri tem je potrebno temeljiti na analizah zastavljenih programov. Vsa vodstva osnovnih organizacij morajo

zato temeljito pregledati, kako uresničujejo naloge, ki so jih zastavili v delovnih načrtih in ugotoviti, katere niso opravljene. Ob tem je potrebna dobršna mera kritičnosti, sprejeti zaključki pa naj bodo dovolj neposredni in jasni, brez posploševanja.

Dolžnosti izvršnih odborov sindikalnih organizacij so v tem času tudi, da v svojih okoljih vzpodbude razprave o uresničevanju zakona o združenem delu, še zlasti ob členu 660, ki govori o uskladitvi samoupravnih sporazumov in drugih aktov z zakonom.

Zaradi približevanja zahtevanih rokov se je ob tej analizi potrebno zelo konkretno dogovoriti, kdo in kdaj je dolžan posamezne naloge opraviti. Seveda pa ne bo dovolj izpolniti samo formalne zahteve, temveč je naloga sindikata, ugotoviti kje in koliko so se okrepili socialistični samoupravni odnosi in kje gre samo za stare odnose v novi obleki.

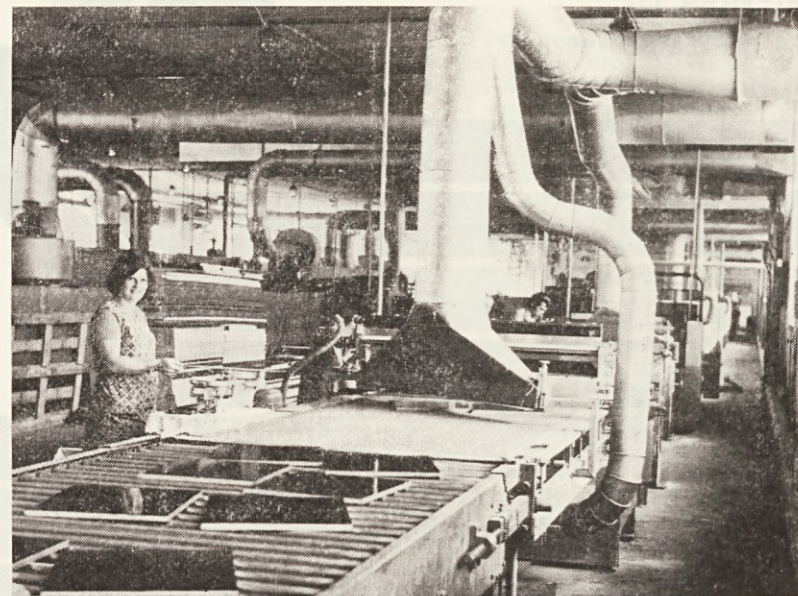
Osnutki dokumentov devetega kongresa slovenskih sindikatov so že dalj časa v razpravi po osnovnih organizacijah. Zbirajo se pri-pombe na gradivo, še posebej pa

je pomembno, da zapisana načela soočimo v našo stvarnostjo, ocenimo kvaliteto dokumentov oziroma kvaliteto svojega dela ter na tej podlagi tudi zastavimo prihodnje dejavnosti.

V času predkongresne dejavnosti osnovnih organizacij bi veljalo razmisliti tudi o predlogu, da vsaka organizacija prispeva nekaj k uspešnosti kongresa in sicer s povečanjem produktivnosti, zmanjševanjem odpada, boljšim izkoriščanjem delovnega časa, zmanjševanjem bolniške in odsotnosti nasploh, povečanjem inovacijske dejavnosti in podobnim.

Tako bi najlepše potrdili misel, ki mora biti lastna tudi sindikalnim delavcem: »Preidimo od besed k dejanjem!«

R. Ponikvar

Nanos ploskovnih elementov v TP Cerknica

Prizadevanja za večjo produktivnost

UKREPI V TOVARNI POHISTVA CERKNICA

Ze ko smo sestavljali in sprejemali plan za leto 1978, sta se pojavili dve ključni vprašanji in sicer, kakšne so možnosti v naši temeljni organizaciji za prihodnjo rast produktivnosti dela in koliko bo vplivala rekonstrukcija tovarne — ki je sedaj v teku — na fizični obseg proizvodnje.

Dejstvo je, da v zadnjih devetih letih nismo prispevali nobenih pomembnih vlaganj v obnovo in modernizacijo tovarne. Vsa prosta sredstva smo v tem obdobju združevali za izgradnjo tovarne ivernih plošč, centralnega skladišča gotovih izdelkov in nove tovarne tapetništva v Podskrajniku.

Glede na znana dejstva je razumljivo, da imamo strojno opremo zastarelo in iztrošeno in zato smo v planu za leto 1978 predvidevali manjše povečanje produktivnosti dela. Prav zaradi tega, ker imamo zastarelo in iztrošeno strojno opremo in da bi odpravili nočno delo žena, smo v letu 1977 načrtovali delno rekonstrukcijo tovarne, ki naj bi bila izpeljana letos. Rekonstrukcija tovarne obsega tudi gradbena dela, s katerimi je tovarna praktično razdeljena na dva dela, kar pomeni, da je proizvodni proces moten, saj je pretrgan normalni tok materiala, primanjkuje pa nam tudi prostora za skladiščenje polizdelkov.

Ob ugotavljanju rezultatov gospodarjenja za prvo polletje letošnjega leta in doseganja plana za prvih osem mesecev pridemo do zaključka, da smo trenutno na dinamiki plana, kar zadeva obseg proizvodnje, da pa nismo dosegli planirane rasti produktivnosti dela. Naš poslovni svet je dne 12. septembra razpravljalo o izpolnjevanju planskih obveznosti. Ugotovili smo, da odstotek režijskega dela v neposredni proizvodnji narašča ob istovrstnem zmanjševanju učinkovnega delovnega časa (delo po normi) in da je izpolnitev letnega plana ogrožena, ker je s septembrom rekonstrukcija v teku. Poslovni

svet je nato sprejel naslednje sklepe:

1. Vse delavce v temeljni organizaciji opozarjamo, da je učinkoviti delovni čas (delo po normi) treba povečati najmanj za 10 odstotkov, sicer bo potreben ukrep, da bo režijsko delo za 6 odstotkov manj plačano — tako kot je bilo v preteklosti.

2. Vsi vodje služb in operativno vodstvo skupaj z inštruktorji morajo zagotoviti izpolnitev operativnega plana in s tem letnega plana. Če bo odstopanje pri izpolnjevanju mesečnega plana v slabo več kot 2 odstotka, bo moralo operativno vodstvo proizvodnje poslovnemu svetu obrazložiti vzroke za odstopanje od planskih obvez.

3. Ker so formatne krožne žage v II. stopnji le merilo o izkoriščanju novih strojnih kapacitet, je potrebno, da le-te obratujejo neprekinjeno v dveh iz-

menah. Razlog za prekinitve obratovanja je lahko le tehten in prekinitve lahko odobri le direktor temeljne organizacije.

Vodja proizvodnje in vodja planske službe sta dolžna zagotoviti dovolj prostora, da bo proizvodnja potekala čimbolj nemoteno.

4. O sklepih poslovnega sveta morajo biti obveščeni vsi delavci in vodje služb na prvih rednih sestankih.

19. septembra je zasedal tudi širši aktiv družbenopolitičnih organizacij in razpravljalo o vprašanjih v zvezi z bolj racionalnim izkoriščanjem razpoložljivega delovnega časa, o vprašanjih, ki ovirajo hitrejšo rast produktivnosti dela ter o vprašanjih v zvezi z izpolnjevanjem letnega plana. Na osnovi dokaj žive razprave je bil sprejet zaključek, da aktiv v celoti podpira sklepe poslovnega sveta ter hkrati opozarja vse zaposlene, da storijo vse za večjo produktivnost dela in za izpolnjevanje planskih obvez.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij bodo izdelali še nove predloge na osnovi omejenih razprav.

T. BAVDEK

Nova organiziranost Zveze komunistov na Brestu

Sklepi in stališča obeh letošnjih kongresov Zveze komunistov terjajo nove napore v organizacijski, idejni in kadrovski krepitvi organizacije, tako da bo Zveza komunistov sposobna tudi v prihodnje uveljavljati vlogo vodilne idejno-politične sile pri graditvi samoupravne socialistične družbe. Na podlagi statutarne določil in kongresnih usmeritev je občinska konferenca Zveze komunistov sprejela dopolnitve in spremembe v organiziranosti občinske organizacije.

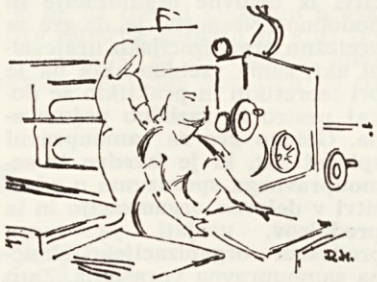
Poudarjena je vloga osnovne organizacije kot temeljne oblike organiziranja komunistov. Osnovne organizacije se organizirajo v vseh TOZD in delovnih skupnostih ob pogoju, da so v TOZD zaposleni in v osnovni organizaciji Zveze komunistov organizirani najmanj trije člani. Tako imamo na Brestu organizacije Zveze komunistov v vseh TOZD in v delovni skupnosti Skupnih dejavnosti. Ustanovljeni sta novi osnovni organizaciji v Tovarni tapetniških izdelkov Podskrajnik in v Prodaji.

Z novo organiziranostjo bodo odpravljene vse vmesne oblike organiziranja med osnovno organizacijo in organi občinske organizacije ZKS. S statutarno dopolnitvijo je na Brestu ukinjena tovarniška konferenca in njen komitej.

Odločilnega pomena za idejno-politično in akcijsko vlogo Zveze komunistov je samostojno, odgovorno in ustvarjalno delo osnovne organizacije Zveze komunistov.

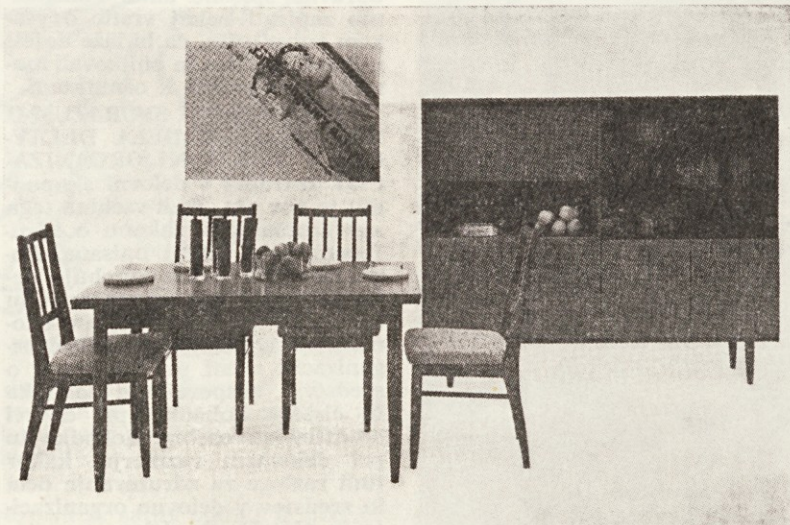
Ob ukinjiti vmesnih oblik povezovanja se odpira vrsta vprašanj, kot na primer, kako se bomo v prihodnje povezovali, kdo naj bo pobudnik akcij in podobno. V naši delovni organizaciji, pa tudi v drugih organizacijah in skupnostih so dolžne vse osnovne organizacije Zveze komunistov ter občinska konferenca prek svojih organov sklicevati in aktivirati komuniste z različnimi oblikami idejno-političnega in akcijskega povezovanja. Za določene oblike delovanja komunistov se lahko stalno ali občasno zadolži člani občinske konference ali komiteja občinske konference.

Posvetovanja, tematske konference in druge oblike povezovanja moramo organizirati povsod, kjer se pojavljajo nerešena družbena vprašanja in je potrebna enotna akcija Zveze komunistov. Povezovanje bo potrebno tudi v prihodnje in sicer takrat, ko bodo pred nami vprašanja, ki zadevajo več osnovnih organizacij, nerešena vprašanja v več TOZD ali v delovni organizaciji. Ob ob-

ravnavanju posameznih vprašanj bomo morali oceniti, katera so tista vprašanja, ki so skupna za več TOZD in o katerih se moramo komunisti poenotiti, da bomo lahko v skupni družbeni akciji v različnih oblikah samoupravljanja idejno in akcijsko usposobljeni razrešili nerešena vprašanja.

J. Hren

Naša nova jedilnica JASNA

Gradbeni živ-žav na Svinji gorici

NAŠE NOVE RUBRIKE

Da bi naše glasilo nekoliko osvežili, smo se odločili vpeljati nekaj novih stalnih rubrik. Poleg ŠALE MESECA (za katero bi želeli več prispevkov), bi radi v rubriki NOVICE IZ TEMELJNIH ORGANIZACIJ nanizali čimveč krajših, a vendar zanimivih drobcev iz življenja v našem kolektivu. Najbrž vas bo tudi zanimalo, kaj je pisal BRESTOV OBZORNIK PRED 10 LETI in kaj se je takrat dogajalo v naši delovni organizaciji, pa tudi, kaj menijo BRESTOVI UPOKOJENCI O BRESTU, katerega razvoj in uspehe še vedno radi spremljajo, saj so dolga leta rasli z njim in ga soustvarjali. Z OČMI NAŠE KAMERE pa bi želeli opozarjati na dobre in slabe plati iz življenja v našem neposrednem — Brestovem okolju.

Upamo, da bodo te novice naletele pri naših delavcih na ugoden sprejem, želimo pa tudi, da bi pri njih čimveč sodelovali.

Ob letošnjem Zagreb-škem velesejmu

Vsako leto je Zagreb prireditelj velike poslovne manifestacije, ki jo lahko uvrščamo med največje tovrstne prireditve v Evropi — to je JESENSKI MEDNARODNI ZAGREBSKI VELESEJEM.

Poudarek na letošnjem sejmu je bil posvečen poslovnosti in seznanjanju z novo sodobno tehnologijo. Na razstavljenih prostorih s površino več kot 288.000 kvadratnih metrov je razstavljalo nad 1500 naših organizacij združenega dela in okrog 5000 tujih razstavjalcev iz več kot 60 držav.

Domačo pohištveno industrijo je zastopalo 110 proizvajalcev, med njimi tudi BREST. Brestova prodajalna pohištva, ki je v 12. paviljonu velesejemskih zgradb v Zagrebu, je nekoliko spremenila svojo podobo, saj na tem prostoru razstavljamo svoje izdelke v času sejmov.

Brest je v glavnem razstavljajal tisto pohištvo (z nekaj spremembami in dopolnitvami), ki je v proizvodno-prodajnem programu in je namenjeno široki potrošnji (sestavi Katarine, Zale, Reala, jedilne garniture Jasna, kuhinjski sestavi ter sedežne garniture).

Obiskovalci sejma in poslovni partnerji so pokazali precej zanimanja za nekatere izdelke, bile pa so tudi kritične pripombe. Kako smo uspeli na tem sejmu in kakšne so bile želje kupcev, bo pokazala kasnejša analiza v prodajni službi.

Tudi ostali jugoslovanski proizvajalci pohištva niso pokazali posebnih novosti. Opaziti je večjo zavzetost za čimboljšo predstavitev delovnih organizacij na specializiranem pohištvenem sejmu, ki bo novembra letos v Beogradu.

S. Mulec

Brest in lesna industrija

Pregled rezultatov slovenske lesne industrije je vedno zanimiv, saj nam pokaže, kako se razvijajo delovne organizacije v naši lesarski panogi. Zato je tudi nekoliko časovno odmaknjeni polletni obračun še vedno svež za oceno gospodarjenja v naši delovni organizaciji.

RAST CELOTNEGA PRIHODKA, DOSEŽENEGA DOHODKA IN ČISTEGA DOHODKA

Rast osnovnih kategorij delitve dohodka je videti iz naslednje tabele:

	slovenska lesna industrija	Brest
— celotni prihodek	125	114
— dohodek	142	119
— čisti dohodek	129	125

Vsekakor ti podatki niso preveč razveseljivi za Brest, saj nam povedo, da smo dosegali slabše rezultate kot jih je v povprečju dosegla lesna industrija. Podatke o celotnem prihodu moramo jemati nekoliko z rezervo, ker nanje vpliva v veliki meri organizacijska struktura in s številom novih temeljnih organizacij samo knjigovodstveno povečuje. Prav tako je z dohodkom, kjer so številne delovne organizacije šele letos vključile v dohodek tudi financiranje skupnih dejavnosti in s tem povečale dohodek, kar pa ne velja za Brest. Ne glede na vse te zadeve je porast čistega dohodka, na katerega vse to ne vpliva, izpod slovenske rasti. Torej je bil v tem obdobju tempo industrije večji, da ne govorimo o delovnih organizacijah, ki se izredno hitro razvijajo. Vemo sicer, da Brest dosega ugodnejše rezultate v drugem polletju, vendar se tudi ostalim vrata širše odprejo v jeseni, ko se končuje stanovanjska izgradnja.

DELITEV ČISTEGA DOHODKA

Struktura delitve čistega dohodka tudi opozarja na precejšnje razlike:

	Lesna idustrija		BREST	
	1977	1978	1977	1978
Čisti dohodek	100,0	100,0	100,0	100,0
— osebni dohodki	77,7	74,2	78,9	80,4
— stanovanjska gradnja in svobodna menjava dela	4,6	5,4	7,0	6,5
— za druge namene v skupni porabi	3,0	5,8	2,7	5,7
— poslovni sklad	8,3	9,1	6,2	2,5
— posojilo nerazvitim	3,8	2,5	2,7	2,4
— rezerve	2,6	3,0	2,5	2,5

V letu 1977 je bila struktura v delitvi čistega dohodka zelo blizu slovenskemu poprečju, s tem, da smo zaradi večjega deleža za stanovanjsko gradnjo pri tem izstopali in imeli nekoliko manjši delež pri poslovnem skladu. Situacija se je letos v lesni industriji izboljšala, medtem ko je pri Brestu vidno povečanje osebnih dohodkov in zmanjšanje sredstev za poslovni sklad. Manjši porast čistega dohodka je tako povzročil tudi poslabšanje reprodukcijske sposobnosti.

SREDSTVA ZA RAZŠIRJENO REPRODUKCIJO

Delež amortizacije nad predpisano stopnjo sredstev za izboljšanje materialne osnove dela in poslovnega sklada se je zmanjšal v primeri z lesno industrijo od 7,4 odstotka v letu 1977 na samo 3,2 odstotka v letu 1978. Vzrok je predvsem v padcu deleža amortizacije nad predpisano stopnjo od 17,0 odstotka na 7,5 odstotka, ker se ni obracunala za temeljne organizacije, ki so imele slabši rezultat, saj bi v nasprotnem primeru prišle v izgubo. Če primerjamo sredstva za razširjeno reprodukcijo na delavca, potem je v lesni industriji ustvarjeno skoraj še enkrat več teh sredstev na delavca. To upadanje je vsekakor težavna stvar, saj vemo, da imamo v prihodnjem obdobju precej napet načrt investicij.

OSEBNI DOHODKI

Povprečni mesečni osebni dohodek na podlagi števila delavcev po vkalkuliranih urah je znašal v prvem polletju 1978 za lesno industrijo 4894 din, za Brest pa 4696 din. Lani je bil za 4 odstotke nad povprečjem, letos pa 4 odstotke pod povprečjem. Tako imamo navidezno paradoks, da iz čistega dohodka izdajamo večji delež za osebne dohodke in imamo istočasno manjše povprečne osebne dohodke. Odgovor je preprost: čisti dohodek na delavca je za 5 odstotkov manjši kot je v lesni industriji.

Vsekakor ti podatki še ne kažejo povsem dejanske podobe, saj so šele polletni in bo končni obračun znan šele na koncu leta. Vendar nam povedo, da bo treba pri vsakem delu nekoliko več storiti, če hočemo izboljšati poslovanje.

P. Oblak

»BREST« U SARAJEVU OTVARA NOVI SALON NAMJEŠTAJA

Atraktivni proizvodi pred kupcima

Obećanje je da će ova renomirana kuća u Sarajevu izlagati (i prodavati) sve svoje, danas najinteresantnije proizvode
 ♦ Široke mogućnosti uklapanja namještaja u sve stambene prostore

U naselju Grbavica danas će biti otvoren moderni salon namještaja jednog od najpoznatijih proizvođača: »Bresta« iz Cerknice. Salon je

Otvoritev našega salona pohištva v Sarajevu je v sredstvih javnega obveščanja naletela na lep odziv. Delček članka v sarajevskem Oslobođenju

Brestov salon pohištva tudi v Sarajevu

V dolgoročnem načrtu Brestovega razvoja je posvečena posebna pozornost tudi širjenju lastne prodajne mreže. V ta program sodi tudi otvoritev salona pohištva v Sarajevu, ki leži v naselju Brbavica I v neposredni bližini »Zelene pijace« na zelo prometnem delu mesta.

Salon je bil odprt 19. septembra; na otvoritvi so bili prisotni tudi številni družbenopolitični delavci občine, krajevnih skupnosti Bane Šurbat in Boriša Kovačević, pa tudi številni poslovni partnerji, predstavniki Lesnine, Sipada, Slovenijalesa, Novega doma in Jugodrvra.

Prisotne je pozdravil direktor Brestove temeljne organizacije Prodaja tovariš France Turk in na kratko orisal razvoj delovne organizacije Brest, ki posluje v okviru sestavljene organizacije Slovenijales Ljubljana.

Zatem je spregovoril tovariš Milan Šarenac, predsednik izvršnega odbora skupščine občine Novo Sarajevo, v kateri je naš salon. Tovariš Šarenac je posebej poudaril, da je salon zelo sodobno in okusno urejen, saj celovito predstavlja izdelke naših proizvodnih temeljnih organizacij. Zatem je govoril o sodelovanju naših delavcev z družbenopolitičnimi organizacijami v skupščini občine Novo Sarajevo in o odprtosti tržišča vsem jugoslovanskim proizvajalcem.

Naš salon je prvi salon pohištva na Grbavici I in tako občani in delovni ljudje s tega področja

lahko prvič kupujejo pohištvo po svojem osebnem okusu in izbiri. Po otvoritvi so si prisotni ogledali predstavljene izdelke in se še dalj časa zadržali v prijetnih razgovorih.

Že prvega delovnega dne — 20. septembra — so kupci naročili različnega blaga v vrednosti okoli 100.000 dinarjev.

Posebej nas veseli, da so prodajalci v salonu zelo ustrezljivi do kupcev, saj sem kot vodja salona dobil že številna priznanja zaradi njihove ljubeznivosti.

I. Suljović

ZACELA SE JE REKONSTRUKCIJA

Gradbena dela v Tovarni pohištva Cerknica hitro napredujejo. Končana so že rušitvena dela in začeli smo z izdelavo temeljev. Če bo tudi gradnja tako hitra kot so bila rušitvena dela, bomo lahko zadovoljni.

Tudi prvi stroj je že pripeljan in sicer širokotračni brusilni stroj za brušenje laka. Kmalu pričakujemo tudi brusilko za brušenje masivnega lesa.

JASNA ZA PRODAJO

Kot je bilo načrtovano, je tudi naš novi izdelek — jedilnica JASNA že pripravljena za odpremo. Tako smo uspeli istočasno predstaviti novi izdelek na Zagrebškem velesejmu, istočasno pa je pripravljen tudi za prodajo.

Življenjska doba pohištva

Zakon o standardizaciji, ki je bil sprejet 22. julija lani, v 51. členu nalaga obveznost delovnim organizacijam, da opremijo proizvode z listino o življenjski dobi. Proizvajalec mora sam določiti, koliko let smatra življenjsko dobo posameznih izdelkov, pri čemer je treba takoj opozoriti, da je termin »življenjska doba« sporen in ga je potrebno dopolniti z »DOBO ZAGOTOVLJENIH NADOMESTNIH DELOV IN SERVISNIH USLUG«.

To je doba, v kateri mora proizvajalec zagotoviti možnost nabave nadomestnih delov in možnost za koriščenje servisnih uslug, ki zagotavljajo normalno delovanje proizvoda ob normalni rabi po posredovanih navodilih za uporabo. Zakon še pravi, da se življenjska doba začne šteti od dneva izteka garancijskega roka.

Ob tem naletimo še na bistveno vprašanje, ki je prisotno predvsem v pohištveni industriji in sicer, kaj se pri pohištvu smatra kot rezervni — nadomestni del. Težko si je namreč predstavljati denimo za kuhinjsko pohištvo BREST-OREH, da bi bila površina vrat čez deset let še vedno v istem tonu kot je danes.

Zato smo se odločili, da pri kuhinjskem pohištvu smatramo kot nadomestne dele naslednje elemente:

— pohištveno okovje (npr. tečaji, ključavnice, ročaji, zapahi, vodila in podobno)

— vezni elementi (npr. vijaki, matice, podložke, mozniki in pod.)

— stekleni in plastični lomljivi deli (npr. stekla, sifoni, vedra, posode, senčila ipd.)

In kako se je BREST odločil po posameznih skupinah pohištva ob vprašanju življenjske dobe? Pri kuhinjah smo se odločili za življenjsko dobo (DOBO ZAGOTOVLJENIH NADOMESTNIH DELOV IN SERVISNIH USLUG) v trajanju štirih let po izteku garancijskega roka, za stole in mize pet let, za tapetništvo deset let in za furnirano pohištvo petnajst let.

Pri tem naj še poudarim, da za tapetništvo in furnirano pohištvo življenjska doba ni bila smotno določena in nam bodo današnje odločitve povzročale težave v prihodnosti in sicer v takih razsežnostih, ki si jih danes še ne znamo predstavljati.

B. Klešnik

Novost iz tapetništva — sedežna garnitura MIJA

O tapetništvu tokrat drugače

Zadnje čase je zelo pogosta in večkrat spotakljiva tema v razgovorih med Brestovimi delavci — tema o Tovarni oblazinjenega pohištva. Nekateri pomilovalno, drugi ironično uporabljajo izraz »solidarnost«, ne da bi vedeli, v čem so težave v Podskrajniku in zakaj. Naj nanizam ob tej priložnosti samo nekaj težav, ki nam ne puste ne dihati ne postaviti se na lastne noge.

Tapetniški izdelki so do nedavne vse predstavljali samo postransko dejavnost. To pomeni, da so izdelke, ki jih je izdelovala Tovarna pohištva Martinjak, smatrali samo za nekakšen dodatek k proizvodnemu programu Bresta, da se pač lahko pohvalimo, kako imamo poleg spalnic, kuhinj, miz, stolov, dnevnih sob in jedilnic tudi sedežno garnituro, ki jo lahko — ali pa ne — postavimo k ostalim izdelkom. Imeli pa smo tudi srečo, da je šla garnitura Mojca zadnja tri leta dokaj dobro v prodajo, obenem pa nas je ravno to uspavalo na področju razvoja tapetniških izdelkov.

S postavitvijo nove tovarne za proizvodnjo tapetniških izdelkov pa so se pokazale tudi vse ostale težave. Tovarna, ki ji je edina dejavnost samo oblazinjeno pohištvo, ne more živeti s tem, da izdeluje samo en model in še tega v dveh ali treh blagih. Težave so tudi v tem, da je pri nas v Podskrajniku krepko čutiti neresnost kooperantov, ki nam dobavljajo ogrodja, kajti pri nas se delo ustavi, medtem ko so prej ob takih primerih lahko delavce prerazporedili v ostale oddelke tovarne v Martinjaku. Torej nas torej stari grehi, ki so bili podedovani in prenešeni v nove prostore; normativi niso ustrezali dejanskemu stanju, ceniki so bili stari več let, podedovane so bile velike zaloge po skladiščih in podobno.

Ker na Brestu nimamo službe, ki bi skrbela za razvijanje novih izdelkov, smo se sami spoprijeli s to dejavnostjo. Mislim, da dokaj uspešno. Če vemo, da je treba nov izdelek pripravljati, preizkušati in ocenjevati vsaj tri do štiri mesece in če povem, da smo do sedaj v osmih mesecih pripravili pet novih modelov garnitur in programov oblazinjenega pohištva, bo vsakemu jasno, da smo se pravilno odločili.

Pri oblikovanju modelov smo mislili na različne zahteve kupcev, saj bomo nastopili na tržišču z udobno, bogato MIHAELO, prijetna za oko in predvsem za srednjo generacijo je garnitura MIJA, praktična in ekonomična, predvsem za mlade, garnitura META, preoblekli in obogatili smo z novimi, estetsko in funkcionalno privlačnimi stranicami garnituro Mojca in jo imenovali MOJCAL, oblikovali nov model, ki je zadnje čase zelo priljubljen tudi na tržišču ter ga sestavili kot sestavljen program VA, ki ima veliko možnosti kombiniranja.

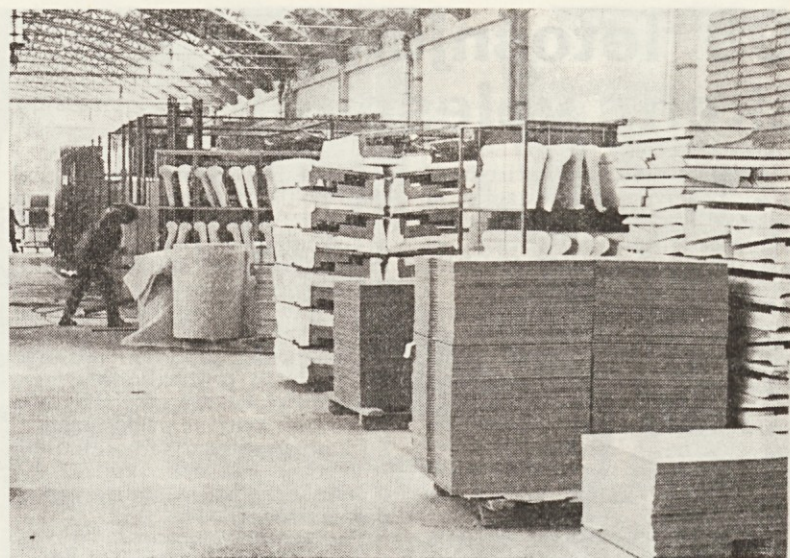
Da pa bi vse te nove izdelke predstavili tudi potrošniku, smo natisnili prospekte, kjer si lahko vsak izbere nekaj zase, saj imamo sedaj res raznoliko paleto proizvodov.

Zavedamo pa se, da ne smemo na teh izdelkih »sedeti«, saj so minili časi Mojca, ko so lahko eno garnituro izdelovali več let v

ogromnih serijah, saj tržišče zahteva vsako leto nove modele, nova blaga, tako kot se spreminja moda. Naj ob tej priložnosti omenim še, da imamo že pripravljene nove modele, ki jih mislimo predstaviti na Beograjskem sejmu, poleg tega pa bomo pripravili tudi udobno tapecirano posteljo, ki bi jo lahko kombinirali v sestavi spalnic.

Po vsem tem lahko rečem, da se tudi tapetništvu obetajo boljše časi, ob odgovornih in zahtevnih nalogah celotnega kolektiva, ki mora biti močan in vzdržljiv, da bo prenesel vse težave, ki so in ki se bodo, kar lahko pričakujemo, še pojavili.

S. Knap Pogled v proizvodno halo za tapetniške izdelke

Nezadovoljni z rezultatom

OB POLLETNEM OBRAČUNU NA JELKI

Ob sprejemu periodičnega obračuna za prvo letošnje polletje smo bili delavci JELKE zelo zaskrbljeni nad tako slabim finančnim rezultatom. Delavski svet je ob sprejemu periodičnega obračuna imenoval posebno komisijo, katere naloga je analizirati vzroke za takšno stanje in pripraviti predloge za boljše poslovanje, da bi naša temeljna organizacija poslovnega leta ne zaključila z izgubo.

Vsem nam je bilo jasno, da so finančni rezultati odvisni od prodaje naših izdelkov; za njo pa vemo, da je bila v preteklem polletju slaba.

V prvem polletju tudi nismo dosegli planirane cene žaganega lesa, čeprav so cene hlodovine nenehno naraščale in so že v prvem polletju presegle planske. Tudi plana proizvodnje žaga ni dosegla, saj je zaradi pomanjkanja hlodovine v začetku leta delala le s polovično zmogljivostjo.

Kljub takšnim ugotovitvam pa se nikakor nismo mogli sprijazniti s takim finančnim rezultatom, saj smo dosegli 47,5 odstotka letnega plana proizvodnje in za 22 odstotkov več kot v istem obdobju preteklega leta. Pri stroških izdelavnega materiala smo dosegli 47,5 odstotka letnega plana, pri režijskih stroških pa le 40,2 odstotka od planiranih.

Občutno so bile presežene pogodbenne in zakonske obveznosti, saj smo že v prvem polletju dosegli 70 odstotkov načrtovanih pogodbenih obveznosti in 58 odstotkov zakonskih obveznosti. Plan smo presegli tudi v izplačilu osebnih dohodkov, saj smo izplačali 55,6 odstotka planiranih. Povečanje osebnih dohodkov pa lahko utemeljemo s tem, da smo v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta povečali vrednost proizvodnje za 22 odstotkov z znatno manjšim številom zaposlenih (v letu 1977 — 189 delavcev, v letu 1978 — 174 delavcev). Poglavitna pomanjkljivost pri izplačilu osebnih dohodkov pa je še vedno v tem, da je obračun osebnih dohodkov vezan na proizvodnjo in ne na realizacijo.

Pri odkrivanju vzrokov za neugodni finančni rezultat je komi-

sija ugotovila, da je bila v prvem polletju proizvodnja za izvoz občutno višja kot je bilo zastavljeno z letnim planom. Poleg tega pa zaradi nepravilno izpolnjene dokumentacije ni bilo fakturiranih za 480.000 din žaganega lesa.

Največ težav se pojavlja pri prodaji programa ZALA. Kot je znano, proizvajajo nekatere elemente programa ZALA tudi JELKA. Pri pregledu zalog in prodaje tega programa je bilo ugotovljeno, da je del JELKINEGA blaga prodan, realizacija pa je prikazana pri Tovarni pohištva Cerknica. Treba je pojasniti, da po odpremi blaga iz našega skladišča izgubimo evidenco in nimamo več pregleda nad tem, koliko našega blaga je prodanega in koliko ga čaka na kupce v raznih skladiščih.

Lahko ugotovimo, da je izpolnjevanje dokumentacije zelo pomanjkljivo, da ne rečemo malomarno in da odgovorne službe nimajo nadzora nad tem poslovanjem. Drugače ni mogoče razumeti, da je bilo do konca letošnjega avgusta prodanih za 2 milijona dinarjev naših izdelkov, realizacija za to blago pa je bila pripisana Tovarni pohištva Cerknica, da naše posredovanje ni nikogar motilo, da so bili nekateri elementi v pregledu zalog Tovarne pohištva Cerknica tudi za nekaj sto v minusu in da je bila prikazana prodaja nekaterih elementov pri Tovarni pohištva Cerknica, čeprav jih ta temeljna organizacija sploh ni proizvajala. Službe, ki napako ugotovijo, jo samo registrirajo in ne poskrbijo, da bi te napake odstranili že na samem izvoru. Pri iskanju krivcev se ena služba izgovarja na drugo in še sreča je, da imamo

računski stroj, ki se ne zna brniti.

Ni pa vprašanje samo v tem, da JELKA za ta znesek ni imela prikazanega dohodka, pač pa so tudi finančna sredstva od prodaje prišla na žiro račun Tovarne pohištva Cerknica in zato se JELKA bori tudi s pomanjkanjem finančnih sredstev in če to ne bo urejeno, bo morala za svoja sredstva plačevati tudi obresti.

Ker je popravljanje starih napak dolgotrajno in težko, je treba v prihodnje poopriniti nadzor nad evidencami, tako da bo poslovanje pravilno in ne bo prihajalo do nikakršnih dvomov o pravilnosti poslovanja. Pregovor, da se učimo na napakah, pa moramo črtati iz našega poslovanja.

Namen tega sestavka je poleg tega, da se odgovorni zamislijo nad svojimi napakami, tudi ta, da bi delavcem BRESTA prikazali, da poslovanje JELKE ni tako na robu rentabilnosti kot nekateri posamezniki radi poudarjajo, da JELKA spremlja svoje poslovanje in nikakor ne name-rava poslovnega leta zaključiti z izgubo.

J. Opeka

Tri ure v Hrastovcu

V našem skladišču gotovih izdelkov v Hrastovcu pri Mariboru dela pet delavcev. Tistega dne, ko jim je naš voznik Mlakar pripeljal naročeno pohištvo, so bili na delu Mirko, Vinko, Erik in Zvonko. Skladiščnik Alojza, ki je bil tisti dan na dopustu, je zamenjal vodja naše prodajalne v Mariboru Milan. Od sedme do enajste ure je bil kamion s prikolico vred razložen. Takoj zatem so začeli v vozilo serviserja Mija nakladati kuhinjske elemente za neko stranko iz Prekmurja.

Tistega dne, ko sem jih obiskal, je imel serviser le eno stranko. Običajno jih ima štiri in več. Potožili so se, da v Cerknici zamujajo s pošiljanjem kuhinjskih elementov, za katere je veliko povpraševanje, saj morajo stranke — kupci — čakati na dobavo tudi do tri mesece.

Včasih se tudi zgodi — kot tistega dne, ko sem jih obiskal, da v Cerknici naložijo elemente, ki niso naročeni. Pripeljati bi jim morali na primer hladilne omare tipa 175, pripeljejo pa jim tip 250. Serviser mora največkrat odpravljati napake, ki nastajajo pri nakladanju v Cerknici.

Prevoznik Murčec je tistega dne odpravil kar osem kupcev našega pohištva, ki so ga delavci iz dostavnega kamiona po naročenih tipih in številkah prekladali na Murčecovo vozilo, s katerim razvažajo blago kupcem. Pogosto kupci sami pridejo po prispelo blago kar v skladišče.

S. Bogovčič

Sedežna garnitura META

Uspešni brigadirji

NOTRANJSKI ODRED DOBIL NA LETOŠNJI DELOVNI AKCIJI VSA PRIZNANJA

Tudi letos so mladi iz Slovenije sodelovali na številnih zveznih in lokalnih delovnih akcijah. V letošnjem poletju je čez 4700 brigadirjev in brigadirjk gradilo vodovode, urejalo ceste, odstranjevalo posledice neurja in potresov in še drugače pomagalo ljudem v odročnih in prizadetih krajih.

Leta 1976 je bila pri občinski mladinski konferenci ustanovljena delovna brigada, imenovana po legendarnem Notranjskem odredu, ki se je vsa ta leta in tudi letos udeležila akcije »Slovenske gorice«. V Goricah je bila od 6. do 27. avgusta in delala na izkopih za vodovod v krajevni skupnosti Dornava pri Ptujju.

Kljub težavam, ki se pojavljajo na takih akcijah, je brigada le dosegla največja priznanja. Kljub napornemu delu je delovno normo dosegala v povprečju s 161,5 odstotka. Poleg tega so v brigadi uspešno organizirali kulturno-politično in športno delovanje. Tako so si brigadirji s svojim prizadevnim delom prislužili, da je brigada dobila kar štirikrat na-

ziv udarne, dvakrat je bila pohvaljena in na koncu delovne akcije prejela še trak akcije »Slovenske gorice '78«. Štirinajst brigadirjev si je prislužilo naziv udarnika; med njimi tudi njihov komandant Tone Polak.

BREST je bil ne le moralni, ampak tudi gmotni pokrovitelj te uspešne brigade, čeprav je bilo v njej le trinajst Brestovih mladincev.

20. avgusta so brigadirje obiskali predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupnosti iz naše občine ter predstavniki Bresta. V sproščenem razgovoru so brigadirji povedali svoja doživetja in izkušnje, ki so jih pridobili na tej akciji. Vsi pa so bili enotnega mnenja, da bodo še šli na podobne akcije. Povedali so tudi, da bi ne bilo napačno, temveč nadvse koristno, če bi v naslednjem letu tudi v okviru cerkniške občine organizirali podobno akcijo, saj so tudi pri nas odročni kraji, ki so potrebni obnove.

Š. Bogovčič

Razgovor z našimi brigadirji

Kaj je z modernizacijo občinskih cest?

V skladu z dogovorom o sprotnejšem obveščanju, kako teče akcija za modernizacijo občinskih cest Selšček—Cajnarje in Žerovnica—Dane bom poskušal prispevati krajšo informacijo o akciji in povedati nekaj svojih misli o njej, čeprav je še precej neznank pred izpeljavo.

Naj spomnim, da je že lani spomladi prišlo do pobude za odstopanje obveznic cestnega posojila za modernizacijo občinskih cest, ki smo jo skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami in občinsko skupščino povzeli in organizirano izpeljali v vsej občini. Zbiranje obveznic je pri koncu. Je pa še nekaj omahljivcev, ki bi želeli sodelovati: »če bi se res kaj izcimilo...« Njim v spodbudo lahko povem, da je še čas za tako dejanje. Uspeh? Doslej smo zbrali za 295 milijonov starih dinarjev podpisanih izjav o odstopljenih obveznicah. Znano je, da zapade v izplačilo prva tranša obveznic 1979. leta, zadnja pa leta 1983. Akcija je bila relativno uspešna; relativno pač zato, ker so nekatere sredine celo prizadele (na primer v Krajevni skupnosti Grahovo) in so skorajda v celoti odpovedale.

In kako do moderniziranih občinskih cest, ki smo jih opredelili v dogovoru o osnovah družbenega plana srednjeročnega razvoja občine Cerknica 1976—1980 kot prvenstvene.

Razgovor z vodstvom Ljubljanske komunalno-stanovanjske banke, da nam sprejme odstopljene obveznice kot lastno udeležbo v finančnem načrtu predvidene investicije je bil uspešen. Še več, s posluhom za reševanje težkega stanja na področju modernizacij in vzdrževanja občinskih cest (imamo jih čez 200 kilometrov), nam bo ta banka omogočila finančni načrt naložbe. Vprašanje je, kako odplačevati sorazmerno drage kredite (6 let in 8% obresti), saj je znano, koliko zmore obščinski cestni sklad, ki sedaj deluje v samoupravni enoti za cestno gospodarstvo pri samoupravni komunalni interesni skupnosti.

Pritisk na sredstva cestnega sklada je iz dneva v dan večji. Gre za manjše modernizacije nekaterih odsekov občinskih cest, ki jih poskušajo nekako asfaltirati občani sami v okviru krajevnih skupnosti, gre za kolikor toliko spodobno vzdrževanje občinskih cest, za prepotrebno prometno signalizacijo na cestah, za vzdrževanje železniških prehodov in podobno.

Pred zaključkom redakcije še nimamo sklepa o zagotovitvi odplačila anuitet. Dosedanji pogoji s odgovornimi tovariši v samoupravni komunalni interesni skupnosti občine Cerknica kažejo na trdno odločnost, da vendarle že začnemo pogumneje reševati

vprašanje modernizacije naših cest, kjer zaostajamo v naši republiki, saj imamo asfaltiranih le 30 kilometrov občinskih cest. Ob teh prizadevanjih se uspešno pogovarjamo tudi z organizacijami združenega dela, ki najbolj uporabljajo naše ceste ter z zasebnimi avtoprevozniki, da bi s svojo tehniko ali s sredstvi sodelovali pri pripravi cestišč za asfaltiranje.

Finančni načrt smo torej skorajda izpeljali z upoštevanjem približne vsote denarja, ki je potreben. Omeniti moram, da je v izdelavi projekta za modernizacijo, ki bo opredelil dokončno ceno naložbe. Približna, vendarle pa strokovna obravnava kaže, da ni mogoče računati v sedanjem času na kakršnekoli bistvene posege na obeh cestah, da bi delno izravnali ovinke in razširili cestišče. Kot vse kaže, se bomo morali sprijazniti z asfaltom v širini 4,5 do 5 metrov z makadamskimi bankinami in s postopno uredjenimi odtočnimi kanali v ovinkih in naseljih.

Da bi bilo delo strokovno in kvalitetno ter predvsem hitro, saj želimo že letos storiti, kar se največ da, smo imenovali poseben štab za izpeljavo tega, za naše razmere zahtevnega projekta.

Zelet bi opozoriti tudi na to, da so tehnične kapacitete specializiranih podjetij za asfaltiranje cest zelo zasedene, zato velja hitro in energično ukrepati, ker nas sicer lahko ujame pričakovano povečanje cen asfaltni masi.

Se nekaj podatkov za tiste, ki obeh cest ne poznajo:

Cesta Selšček—Cajnarje je dolga 6.490 metrov in povezuje območje manj razvitih krajevnih skupnosti Begunje, Cajnarje—Žilce in Nova vas—Bloke z občinskim središčem. To je avtobusna cesta, na kateri dnevno vozi 16 avtobusov in povezuje okrog 50 naselij s približno 1500 prebivalci (vozijo predvsem šolarje in delavce). Cesta je v makadamski izvedbi v širini 4 do 5 metrov. Zaradi neurejenega odvodnjavanja in velikega prometa (tudi odvoz gozdnih asortimentov) terja izredno velike stroške vzdrževanja, ki predstavljajo 20 odstotkov celotnih stroškov za vzdrževanje vseh občinskih cest. Neposredno ob tej cesti je v Cajnarjih obrat Iskre TEN iz Ljubljane, ki zaradi posebnosti proizvodnje in transporta nujno potrebuje protiprašno zaporo cestišča.

Cesta Žerovnica—Dane je dolga 6.860 metrov in povezuje vasi na območju krajevnih skupnosti Grahovo in regionalno cesto Unec—Bloška polica—Pudob. Po tej cesti potekajo avtobusni, osebni in tovorni promet, saj pridobiva značaj turistične ceste, ker poteka ob vzhodnem obrobju Cerkniškega jezera. Cesta je v makadamski izvedbi, njeno vzdrževanje predstavlja 20 odstotkov sredstev celotnega vzdrževanja vseh občinskih cest. Cesta je široka 4 do 5 metrov.

F. Sterle

LETOŠNJA PRAZNOVANJA OBČINSKEGA PRAZNIKA

- 29. 9. ob 16. uri — otvoritev novih šolskih prostorov v Cerknici
- 14. 10. ob 10. uri — medobčinski kros v Loški dolini
- 14. in 15. 10. — praznovanje 30-letnice Kmetijske zadruga
- 18. 10. ob 19. uri — koncert Glasbene šole v Cerknici
- 19. 10. ob 17. uri — slavnostna seja sveta Glasbene šole ob 20-letnici dela
- 20. 10. ob 19. uri — pobratenje KS Fram in Loška dolina v Loški dolini
- 21. 10. ob 9. uri — odkritje spominske plošče ob 95-letnici Maksima Gasparija na njegovi rojstni hiši v Selščku
- ob 11. uri slavnostna seja vseh treh zborov občinske skupščine, združena z ogledom novih šolskih prostorov
- ob 15. uri otvoritev ceste Begunje—Bezuljak
- 22. 10. ob 10. uri — množični pohod na Slivnico.

Prehod na ekonomske stanarine

V javni razpravi je gradivo »Uresničevanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu«, ki podrobno nakazuje usmeritev razvoja stanovanjskega gospodarstva v Sloveniji. Sestavni del gradiva je tudi uvedba ekonomskih stanarin. Ekonomska stanarina je opredeljena kot družbeno priznana cena za uporabo stanovanja, ki jo določijo vsi prizadeti dejavniki, upoštevaje splošno raven cen ter neposredne potrebe za enostavno in po možnosti tudi za del razširjene reprodukcije, sredstva za dogovorjeno raven sprotnega in investicijskega vzdrževanja ter stroške upravljanja. Urejanje ekonomskih stanarin bo po postopno do leta 1982 oziroma do 1985, ob sistematični uporabi ukrepov solidarnosti in socialne politike, ki so ob uveljavljanju ekonomske stanarine potrebni.

Doslej smo ob prizadevanjih za ohranitev standarda občanov preveč zanemarili gospodarjenje s stanovanji v družbeni lastnini. Hišni sveti se niso mogli uveljaviti kot osnovna samoupravna enota. Tudi nam ni uspelo ustanoviti zborov stanovalcev pri krajevnih skupnostih. Nizka stanarina je sicer delno varovala nizek standard občanov, ki so bili v družbenih stanovanjih, istočasno pa je vse tiste, ki so vlagali lastna sredstva za graditev hiše, postavila v neenak položaj. Lastniki hiš morajo namreč kriti stroške gradnje in vzdrževanja.

Dosedanje stanarine niso omogočile niti stroškov vzdrževanja niti enostavne reprodukcije, zato je gradnja novih stanovanj bremenila dohodek temeljnih organizacij. Na dohodek pa vplivajo vsi zaposleni, ne glede na to, ali si sami ali pa s pomočjo družbe rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje.

Uveljavljanje ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu bo nujno povzročilo boljše gospodarjenje s stanovanji, premišljeno gradnjo stanovanj in vzdrževanje.

Ekonomske stanarine bodo omogočile vzdrževanje in obnavljanje stanovanj, ohranjale bodo vrednost stanovanjskega sklada, katerim bo potrebno vsako leto prilagoditi višino stanarine. Stanovalci bodo imeli mnogo večji vpliv na oblikovanje cene in porabo stanarine. Na zborih stanovalcev hiš bodo neposredno odločali o višini potrebnih sredstev

za vzdrževanje hiše. Na zborih stanovalcev v krajevnih skupnostih se bodo sporazumevali o potrebnih sredstvih za investicijsko vzdrževanje in v skupščini stanovanjske skupnosti, kjer se bodo spajali dogovori o amortizaciji in morebitnih sredstvih za razširjeno reprodukcijo, o politiki vzdrževanja stanovanjskih hiš in o višini sredstev za njihovo vzdrževanje, o načinu združevanja sredstev za prenavo zastarelih hiš in za gradnjo nadomestnih stanovanj.

Ob uvajanju ekonomskih stanarin si bo potrebno stalno prizadevati, da ne bi bile preveč prizadete družine z nižjimi dohodki na družinskega člana. Družbena pomoč bo opredeljena na osnovi sprejetih kriterijev vsem tistim občanom, ki ne bodo zmogli plačevati povečane stanarine.

Miselnost, da je stanovanje družbeno-socialna dobrina, bo treba spremeniti. Delovni ljudje in občani morajo bolj kot doslej postati zainteresirani za vlaganje zasebnih sredstev v izboljšavo družbenih stanovanj. Hišni sveti morajo prevzeti pobudo, da bodo stanovalci na osnovi programa s svojimi sredstvi modernizirali stanovanje.

V občini Cerknica živi v 650 družbenih stanovanjih približno 15 odstotkov občanov. Največ družbenih stanovanj je v Cerknici, na Rakeku in v Starem trgu. V izračunu za prehod na ekonomske stanarine je bila vzeta gradbeno obrtniška inštalacijska cena iz oktobra leta 1976, enotna v vsej Sloveniji. Cena gradnje v Cerknici je skoraj enaka slovenskemu povprečju in je bila 5.790 din/m² stanovanjske površine.

V razpredelnici je prikazana ocena mesečne stanarine po letih do leta 1982 za tri, oziroma štiričlansko družino v stanovanju z različno površino in starostno strukturo, kar je izraženo s številom točk.

m ²	Št. točk	leto	mes. stan.
55	150	1978	576,38
		1979	956,78
		1980	1339,49
		1981	1714,55
		1982	2091,76
55	120	1978	461,10
		1979	765,43
		1980	1071,60
		1981	1371,64
		1982	1673,40
55	70	1978	268,97
		1979	446,50
		1980	625,10
		1981	800,12
		1982	976,15

V predlogu je izračunanih več inaič s prehodom na ekonomske stanarine do leta 1982 oziroma 1985. Inaičo, ki bo sprejeta po zaključeni javni razpravi, bo vseboval družbeni dogovor o prehodu na ekonomske stanarine, katerega bodo sklenili skupščina občine, samoupravna stanovanjska skupnost, občinski sindikalni svet in skupnost socialnega varstva v občini Cerknica.

F. Levec

VRTEC V GRAHOVEM

Letos spomladi pa so mladinci v Grahovem anketirali starše, ki so pripravili svoje otroke dati v vrtec. Odziv je bil razveseljav, saj so samo v vasi Grahovo zbrali dvanajst podpisnikov. Kmalu zatem se je pokazalo veliko zanimanje za vrtec tudi na Bločicah in v Žerovnici.

Zatem je bilo treba dobiti prostore. Dogovorjeno je bilo, naj bo vrtec v prostorih učiteljskega bloka v Grahovem. O ustanovitvi tega oddelka je razpravljala tudi svet krajevnih skupnosti in zamisel podprl.

Oddelak bo predvidoma začel delovati v oktobru, najkasneje v začetku novembra. Trenutno je vpisanih dvanajst otrok v starosti od 1 do 6 let.

Čeprav je po srednjeročnem načrtu občine Cerknica predviden vrtec v Grahovem v letu 1980, si moramo priznati, da je otvoritev vrtca za krajevno skupnost Grahovo izredno pomembna, še posebej sedaj, ko se mnogi ljudje izseljujejo iz krajevnih skupnosti. S takšno in podobnimi akcijami bomo mogoče zajezili tako velik odliv ljudi iz kraja. Hkrati pa naj nam bo to spodbuda za prihodnje.

M. Turk

Urejanje okolice ob prizidku osnovne šole v Cerknici

STO ZAHVAL

Ob dograditvi prizidka osnovne šole v Cerknici — z novimi modernimi učilnicami in kabineti (slavnostna otvoritev je 29. septembra) smo prejeli blizu sto zahval učencev; v njih izražajo svojo iskreno hvaležnost delovnim ljudem in občanom, ki so se odločili, da s samopriskevkom ustvarijo mladim generacijam boljše pogoje za pridobivanje znanja. Vseh seveda ne moremo objaviti, zato naj jih strnemo v misel, ki se prepleta v vseh teh prisrčnih zahvalah:

Veseli smo novih lepih prostorov. Zelo smo hvaležni našim delovnim ljudem, ki so nam zgradili novo telovadnico, sedaj pa se vam zahvaljujemo še za lepe šolske prostore!

Šesto leto notranjskih Križank

LETOŠNJE KULTURNE PRIREDITVE V ZELŠAH

»Živeti svobodno in ustvarjati umetnine resnici in svojemu pričanju na ljubo.«
(S. Kosovel)

Ze šesto leto trmasto, a vztrajno potekajo kulturne prireditve v Zelšah. Tako postaja kultura tudi odsev pogojev in boljših družbenih odnosov, v katerih živimo. Kultura je soodvisna od naše stvarnosti in je in bo takšna, kakršno bomo gojili, ustvarjali in podpirali. Iz takih osnov je zrasla težnja Kulturne skupnosti v Cerknici. Vsi bi se morali zavedati, da je kultura nedvomno tudi tisto področje našega družbenega življenja, kjer se odigrava tudi socialno-ekonomski boj za osamosvojitve delavskega razreda — torej za emancipacijo celotne družbe.

Kulturne ustvarjalnosti pa ne moremo omejevati le na umetnost, čeprav je umetnost duša kulture; pojmovati jo moramo globlje: kot celotni proces najbolj človeškega v človeku. Kultura ni reklama in ne komerciala — je globlje doživljanje sveta in človeka, je kakovost medsebojnih odnosov in ustvarjalnih procesov. Zato govorimo o kulturni politiki, o kulturni skupnosti in ne le o kulturni šoli...

Letošnje kulturne prireditve so imele program, ki se je že skoraj ustalil: tri vokalne in dva instrumentalna koncerta. Nastopali so: Slovenski oktet, koncertna izvedba Seviljskega brivca s solisti ljubljanske opere; Koroški akademski oktet; P. Uršič — harfa z recitalom Shakespearevih sonetov S. Miklavca ter Slovenski kvintet trobil. Program je bil pester in sprejemljiv za vse. Bil je izrazito slovenski; izvajalci so bili znani domači mojstri, ki so svoj sloves utrdili tudi zunaj naših meja.

SPOŠTOVANI BRALCI!

Obljubili smo, da bomo v septembru nadaljevali s prilogo **OBZORNIK ZA OBČANE** in s predstavljanjem občinskih interesnih skupnosti. Zato smo organizirali razgovor o vprašanjih telesne kulture v občini, vendar nas je zunanji sodelavec pustil na cedilu, ker razgovora ni uspel prirediti za tisk.

Kljub temu smo prilogo le pripravili; ker pa so stalne težave z zunanjimi sodelavci, bo o prihodnji usodi priloge razpravljali uredniški odbor na oktobrski seji. Tudi, če priloge ne bomo več izdajali, pa ne bomo ostali zaprti med tovarniške zidove in bomo poskušali obveščati tudi o pomembnejših dogajanjih v občini, saj je tako zastavljeno v naši temeljni vsebinski zasnovi.

Največji uspeh, pa tudi nadvse razveseljiv obisk je požel Slovenski oktet v prenovljeni sestavi (prvi tenor: D. Čadež, J. Ziernfeld; drugi tenor: P. Ambrož, J. Banič; bariton: S. Vremšak, P. Bedjanič; bas: M. Stefančič, P. Čare).

V prvem delu so zapeli nekaj resnih skladb starih mojstrov (Gallus, Monteverdi, Bach), potem naše umetne in jugoslovanske pesmi (denimo Davidovski: Minje otpuščaješi; Z. Prelovec: Nageljni rdeči in večni, impresivno tako močni Srebotnjakovi Bori, pa še M. Gabrijelčič: Vetri v polju in U. Kreka: Marko skače). V drugem delu so poleg znanih standardnih zborovskih pesmi zapeli še dve črnski duhovni pesmi, na burno željo občinstva pa še tri narodne pesmi (koroško, hrvaško in rusko).

Drugi zelški večer je razveselil ljubitelje opere s kvalitetno koncertno izvedbo Seviljskega brivca (J. Rossini) s solisti: Ana Puser-Jerič — sopran, Jaka Jeraša — bariton, Jurij Reja — tenor, Franc Javornik — bas.

Zivahnost starega mojstra komične opere je bila iskriča in delikatna; pevci so bravurozno in bogato niansirano v dinamiki odpele solo arije, duete, tercet s sporočilom: »Ljubezen in zvestoba naj vladata svetu.« V drugem delu so odpeli vrsto čudovitih izbranih arij — da je ves lep odmevni prostor vsrkaval bogastvo glasov (Verdi, Puccini, Gounod...)

Tretji nastop je bil koncert Koroškega akademskega okteta, ki

je zopet do zadnjega kottička napolnil naše »Križanke« in nas razveselil z nepotvorjenim pevskim izrazom ljudskih pesmi. Člani okteta so bili že drugi gostje v Zelšah. Program je bil stilno zaokrožena celota; najprej kot uvodna himna: Čej so tiste stezice, nato slovenske, jugoslovanske in slovanske pesmi v priredbah naših mojstrov; med jugoslovanskimi je predvsem vžgala pesem: Oj Moravo — v priredbi C. Kopača, ki je umetniški vodja okteta; tudi altistka se s svojo temno in žametno barvo glasu prilaga oktetu. V drugem delu smo poslušali nepozabne koroške napeve, ki izražajo staro bolečino slovenstva, ali ljubezen ali socialno neenakost. Dodali so še nekaj pesmi — med njimi himno koroškega Slovanca: N'mav čez izaro... kar je ganilo vse prisotne. Program je s čustveno in bogato besedo povezoval M. Stare.

Četrty koncert je bil nastop harfistke Pavle Uršičeve, ki je

Kulturno društvo v Cerknici

V začetku septembra smo zabeležili v Cerknici pomemben kulturni dogodek. Predstavniki posameznih kulturnih skupin v Cerknici so se zbrali na iniciativnem sestanku za ustanovitev Kulturnega društva Cerknica. Dogodek smo pred časom na straneh našega glasila že napovedali in smo lahko veseli, da ni ostalo le pri besedah.

Zbrani so bili predstavniki moškega pevskega zbora TABOR, cerkniške godbe na pihala, recitatorjev, likovnikov, osnovne šole, foto-filmskega krožka in Pustnega društva. Kaj hitro so lahko ugotovili, da ustanovitev Kulturnega društva pomeni večjo organiziranost in programsko povezanost med že delujočimi in na novo ustanovljenimi sekcijami, ki so tudi že doslej občasno nastopale. Tudi bo v večji meri mogoče sodelovanje in vključevanje v kulturno življenje osnovnošolske mladine in mladine iz Glasbene šole. Prav pomladitev, ki je nujna, pa omogoča vzpostavitev novih oblik delovanja kot so folklorna, glasbena in literarna dejavnost.

Vodje posameznih skupin so se zavezali, da bi pripravili do konca septembra programe delovanja teh skupin. Program naj bi temeljil na izhodišču, da je delo posameznih skupin potrebno predstaviti že na proslavah ob Dnevu republike, programu ob dedku Mrazu, slovenskem kulturnem prazniku, ob pustovanju in drugih priložnostih.

Prisotni so se zavzeli tudi za kompletiranje opreme za razsvetljavo in ozvočenje, kar bi upravljala posebna skupina, služila pa bi vsem mogočim potrebam v krajevni skupnosti in tudi izven nje.

Tečaj za vodje folklornih skupin se bo pričel sredi oktobra. Vanj želimo vključiti predvsem vzgojiteljice iz vzgojno-varstvenih ustanov in pedagoške delavce iz osnovnih šol, hkrati pa bi za dijake in študente organizirali vadbo posameznih folklornih se-

tudi že koncertirala pri nas. Predstavila je v uvodu ta nenavadni instrument, tehniko igranja in njen razvoj; spored je obsegal starejše, klasične mojstre za harfo (Händel, Bach) do novejših (Ibert, Debussy). Igralec S. Miklavc pa je izrazilo posredoval Shakespeareve sonete.

Peti koncert je predstavil novo instrumentalno skupino: Slovenski kvintet trobil (dve trobenti: A. Grčar, S. Arnold; rog: V. Trampuš; trombon: B. Šinigoj; tuba: B. Gruden). Izvajalci so člani Slovenske filharmonije in so nas prepričali s kvalitetno izvedbo in s čisto intonacijo. Včasih je kvintet zazvenel kot orgle z nekaterimi osnovnimi registri; polno je zazvenel stari mojster baročnega koncerta Gabrieli s Canzono per sonar — z zvočnimi kontrasti. Med drugim smo poslušali tudi Malo simfonijo U. Kreka z zanimivo disonantnostjo in Ewaldovo simfonijo za trobila, ki je bila bogato dinamično stopnjevana...

Zadnji koncert je izpričal že znana dejstva, da je pomanjkljivo zanimanje za instrumentalno solistično glasbo.

Naš kulturni ambient pa je vseeno izpolnil svojo nalogo ter se lahko uvršča med druge sezonske kulturne prireditve na Slovenskem (na primer Celje, Kostanjevica, Maribor, Portorož in še drugi turistični kraji). Oživlja, zlasti v avgustu, kulturno življenje v Cerknici in okolici ter utrjuje aktivnejši odnos do kulturnih oblik življenja. Morda pa bo v prihodnosti odprl vrata bolj na široko in bomo govorili o Notranjskem kulturnem festivalu — kaj se ve!

B. Breclj

Pogled na gradbišče nove blagovne hiše v Cerknici. Ugodno vreme omogoča hitro gradnjo

Črnim gradnjam - stop!

Po enoletnih prizadevanjih izvršnega sveta skupščine občine Cerknica, da bi rešili vprašanje nedovoljenih gradenj na območju naše občine, se končno le približujemo izpolnitvi zastavljene naloge.

Skupščina občine Cerknica je pred dnevi na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti razpravljala o odloku o merilih za razvrščanje objektov, ki so že v uporabi, pa so bili zgrajeni brez lokacijskega dovoljenja. Zdaj bodo morali upravni organi, ki skrbe za izvajanje urbanistične politike v občini, v enem letu po izdaji tega odloka dokončno odpraviti vprašanje večjih »črnih gradenj« (stanovanjskih hiš, počitniških hiš, gospodarskih poslopij, garaž) v občini z dnevnega reda. Za manjše objekte pa bo seveda potreben daljši čas, ker je število le-teh neprimerno večje.

Merila za oblikovanje tega odloka so bila izdelana ob težavah z 32 »črnimi gradnjami«; o katerih je že tekla razprava na izvršnem svetu. Bistvene značilnosti teh meril so:

— da se izda lokacijsko dovoljenje za vse tiste objekte, ki leže v okviru naselij oziroma 100 metrov oddaljenosti od njih, če ne ovirajo urbanističnih rešitev za ta naselja;

— da se izda lokacijsko dovoljenje tudi za vse druge objekte izven naselij ob istem pogoju ter s klavzulo, da bo — če bo potrebno — objekt na stroške njegovega lastnika odstranjen;

— odstrani se vse tiste objekte, ki leže v krajskih parkih, v različnih drugih rezervatih (ceste, vodovod in podobno), ali če ovirajo izvajanje urbanističnih rešitev na posameznih območjih.

Ti normativi veljajo le za objekte, ki so že vsaj v osnovi zavarovani pred vremenom — torej so pod streho in že služijo svojemu namenu, tiste pa, ki še niso dosegli te gradbene faze, mora po spremenjenem zakonu o urbanističnem planiranju urbanistični inšpektor takoj odstraniti, ne glede na to, ali je tam možno graditi ali ne.

Če občani žele, da v prihodnje ne bi imeli nepotrebnih zapletov, nikakor ne bi smeli pričeti z gradnjo pred izdajo lokacijskega dovoljenja. S tem si bodo pri-

hranili marsikateri odvečni glavobol.

Da pa bodo postopki za izdajo lokacijskih in gradbenih dovoljenj hitrejši — dolžina le-teh je eden izmed vzrokov za »črne gradnje«, bo v prihodnjih dneh izvršni svet posvetil eno sejo samo tem vprašanjem. Na njej naj bi razpravljali o vseh zadevah, ki zavirajo hitrost teh postopkov. O tem pa bomo poročali v eni izmed prihodnjih številčk Obzornika.

B. Weixler

Klub samoupravljalcev

Res je sicer, da klub v preteklih dveh letih ni opravičil pričakovanj in ni zaživel, vendar pa z novo organiziranostjo, s sprejetimi novimi sistemskimi rešitvami, do katerih se je izvršni odbor kluba dokopal v tem obdobju, kažejo na to, da se bodo stvari bistveno spremenile in da bo klub sedaj z novo zavzetostjo zares pričel z delom.

Za najpomembnejšo nalogo si je klub zastavil usposabljanje delegatov, ki so bili izvoljeni na letošnjih volitvah. V jesenskem času bomo pričeli z usposabljanjem vodij delegacij, v prihodnjem letu pa še z usposabljanjem vseh drugih izvoljenih delegatov. Ta akcija ima v vsej naši družbi izjemen pomen, saj smo ob analizi delovanja delegatskega sistema ugotovili, da moramo v prvi vrsti usposobiti delegate za učinkovito opravljanje delegatskih dolžnosti. Brez širših stalnih oblik usposabljanja pa ne moremo pričakovati uspehov, ki naj bi jih dosegli z delovanjem delegatskega sistema.

Izobraževalni program predvideva, da se bo vsak vodja delegacije usposabljal po enotnem sistemu in sicer tako, da se bo seznanil v ciklusu predavanj, ki bodo trajala 25 pedagoških ur z najpomembnejšimi temami o delovanju delegatskega sistema.

Druga izredno pomembna oblika v usposabljanju bo seminar za člane samoupravnih organov. Ta program bo obsegal približno 43 ur predavanj.

S prvim ciklusom usposabljanja delegatov bomo pričeli že 25. septembra, pa tudi ostale oblike pri delovanju kluba bomo pričeli izvajati že v jesenskih mesecih.

Prepričani smo, da bo s tako zastavljenim programom in z razširjanjem lastnega delovanja klub lahko kvalitetno prispeval h krepitvi samoupravnih socialističnih odnosov in h krepitvi vloge delavca pri prihodnji izgradnji našega socialističnega sistema.

M. Jernejčič

Sindikati - včeraj, danes, jutri...

NEKAJ RAZGOVOROV PRED KONGRESOM SINDIKATOV

Čas kongresa slovenskih sindikatov se naglo bliža in po osnovnih organizacijah je čutiti nekaj predkongresne dejavnosti. To je zelo primeren čas, da poskušamo oceniti vlogo sindikata v združenem delu.

Zato smo se odločili za nekaj razgovorov z Brestovimi delavci, v katerih naj bi orisali nekdanjo in sedanjo vlogo sindikatov in povedali, kaj pričakujejo od kongresa, ki bo ob koncu oktobra. Koliko smo v tem uspeli, presodite sami; vsekakor pa razgovori delno le odsevajo dosedanje delo Brestovega sindikata.

Predsednik sindikalne konference v Tovarni pohišstva Cerknica Janez Hren nam je o delu sindikata takole pripovedoval:

Delo sindikata v naši temeljni organizaciji lahko za preteklo obdobje ocenim za uspešno. Sindikat se je tvorno vključeval v vsa dogajanja in v razprave.

Posebno dejavno so sodelovali izvršni odbori pri uveljavljanju zakona o združenem delu, pa

tudi pri organizaciji in volitvah v republiške organe in delegatov v samoupravne interesne skupnosti. Sindikat je stalno spremljal rezultate gospodarjenja. Celotni kolektiv se je letos odpovedal po zaključnem računu ostanke čistega dohodka. Lahko ocenjujem, da imamo delavce z visoko zavestjo, ki mislijo tudi na jutrišnji dan.

Prva in osnovna naloga sindikata je skrb za človeka. Glede na to, da je naš kolektiv sorazmerno star, je tudi poklicnih obolenj veliko. Težko je reševati vse težave. Delna rekonstrukcija, ki bo opravljena letos, obeta boljše delovne pogoje, odpravili pa bomo tudi nočno delo žena in mladine. Nujno bo potrebno več storiti za pravičnejše in doslednejše nagrajevanje po delu.

Še veliko dela pa nas čaka pri organizaciji izobraževanja neposrednih proizvajalcev na delovnih mestih.

Člani izvršnih odborov sindikata sodelujejo v razpravah, vendar ne v toliki meri kot bi lahko. Za

boljše delo sindikalnih poverjenikov smo storili odločno premo. Organiziran je bil le enodnevni seminar. Naloga izobraževanja in osveščanja sindikalnega aktivista mora biti stalna. Vsakdo, ki je v izvršnem odboru, mora resnično in živo delovati v svojem okolju (delovni enoti), v sindikalni enoti.

Lahko odločno trdim, da je informacij premalo in da so v večini primerov te informacije prepozne. Zaradi takega obveščanja večkrat kasnijo akcije, ki so nujno potrebne za solidno politično delo.

Naj navežem na to vprašanje tudi delo samoupravne delavske kontrole in delo delegatov v samoupravnih interesnih skupnostih. Vidimo, da samoupravna delavska kontrola že vrsto let životari. To je posledica nepoučenosti in neobveščeni. Delo (delegacij) samoupravnih interesnih skupnosti še vedno ni zaživelo. Skoraj vse delo največkrat sloni na vodji delegacije.

Nova organiziranost sindikata v naši temeljni organizaciji je bila nujna. Nujno pa je potrebno reševati težave sproti. Potreben je tudi bolj kritičen odnos do vseh vprašanj (kadrovska politika, nagrajevanje in ostalo).

Vera Rok — delavka v oddelku embalaže Tovarne pohišstva Martinjak je mati dveh otrok, ener-

gična, odločna in dobro ve, kaj želi v življenju. Ni čudno, saj že

sedem let »pluje« sama, ker je moža prezgodaj izgubila. O sindikalni organizaciji lahko veliko pove in pozna ves razvoj te organizacije. Med drugim pravi: »Sindikat skrbi za delovne ljudi, za rekreacijo delavcev, za zdravljenje obolenih delavcev, za usmerjanje občanov v politično življenje. Sindikat je organizacija, ki mora nujno delovati med nami.

Imam pa tudi nekatere pripombe; saj so pri vsakem delu tudi napake. Ugotavljam, da so prevelike razlike med ocenjevanjem umskega in fizičnega dela. Zdi se mi, da je fizično delo preveliko ocenjeno in da s tem delavca premalo upoštevamo. Tudi konstruktivne pripombe delavcev premalo upoštevamo. Obveščeni delavcev je dobra, čeprav ne v celoti. Za primer naj omenim selitev oddelka tapetništva v nove prostore. Delavci smo zvedeli za to novico šele takrat, ko je bilo že vse odločeno.«

Darko Žnidaršič je vodja elektro vzdrževalcev v Tovarni pohišstva Martinjak, predsednik sindikalne organizacije ter zelo

aktiven družbenopolitični delavec. »Sindikalna organizacija,« meni Darko, »se tudi razvija in izpopolnjuje. Ne skrbi samo za gmožna vprašanja delavcev, ampak tudi za duševno počutje ljudi, za njihov odnos do družbe in do družbenopolitičnega življenja.

V obdobju med 8. in 9. kongresom sindikata je sindikat skrbel za uresničevanje zakona o združenem delu. Mislim, da to delo še ni končano.

Zadovoljen sem, da je dokončno dozorela ideja, da se sindikat povezuje s krajevno skupnostjo. Podpiram predlog, da sindikat skrbi tudi za pravično vrednotenje delovnih mest. Čudno se mi namreč zdi, da ista delovna mesta različno vrednotimo. Od 9.

kongresa pričakujem, da se bo zavzel za večjo produktivnost dela ter za boljše medsebojne odnose.«

MIRKO ŽUNIČ — SKUPNE DEJAVNOSTI

Znano je, da je dal zakon o združenem delu sindikatom vrsto pomembnih nalog. Sindikati v združenem delu dajejo pobudo

za ukrepe in seveda tudi sprejemajo ukrepe, s katerimi naj bi zagotovili, da delavci uresničujejo družbenoekonomske ter druge samoupravne pravice, odločajo pa tudi o drugih vprašanjih v zvezi s svojim družbenoekonomskim položajem. Sindikat daje pobude in predloge za sklenitev samoupravnih sporazumov, lahko pa tudi začne postopke za ponovno obravnavanje že sklenjenih samoupravnih sporazumov.

Na zahtevo delavcev ali na svojo pobudo lahko sindikat začne postopke za rešitev sporov v organizaciji združenega dela med delavci posameznih delov organizacije. Vemo, da je sindikat udeleženec družbenega dogovora, s katerim se zagotavlja in usklajuje samoupravno urejanje družbeno-ekonomskih in drugih odnosov, ki so širšega skupnega pomena za udeležence dogovora ali splošnega družbenega pomena, predvsem pa na področju planiranja, cen, razporejanja dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev.

Našel sem le nekaj bistvenih elementov o vlogi sindikata v združenem delu.

Temelji sedanjega dela sindikata so letni programi, ki si jih zastavi vsaka osnovna organizacija.

Trenutno je delo sindikata usmerjeno v predkongresne priprave. V večini osnovnih organizacijah sindikata smo se resno lotili javne razprave. Raprava bi morala oceniti, ali so v dokumentih vse tiste naloge, ki temelje na razvoju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov in razvoju političnega sistema.

Osebo pričakujem, da bo 9. kongres Zveze sindikatov Slovenije pozitivno ocenil delo sindikata med obema kongresoma in kritično prikazal slabosti, ki so se pojavile pri delu in vlogi sindikata v tem obdobju.

Pričakovati je, da bodo kongresi v svojih sklepih prinesli tudi novosti v smislu ustrežnejših opredelitev za zagotavljanje družbeno-politične dejavnosti sindikata v celovitem procesu samoupravnega odločanja delavcev.

Peter KOVŠCA — Skupne dejavnosti

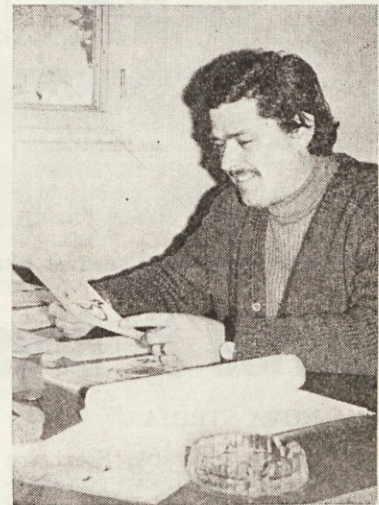
Zelo težko je na kratko opredeliti vlogo sindikata v združenem delu, saj je področij in nalog, kjer mora sindikat tvorno delovati in sodelovati, zelo veliko. Naj naštejem najbolj bistvene, ki so tudi opredeljene v predlogu kongresnih dokumentov.

— Utrjuje vlogo in položaj v družbeno-ekonomskih odnosih in v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja, ki zajema naloge s področja organiziranja temeljne organizacije v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu, samoupravnega sporazumevanja o združevanju dela delavcev v TOZD, krepitev položaja in vloge delavcev pri odločanju, delovanja samoupravne delavske kontrole, uveljavljanja delegatskih odnosov v družbenopolitičnem sistemu, varstva samoupravnih pravic delavcev in obveščanja delavcev.

— Prizadeva si za razvoj proizvodnih sil, krepitev materialne podlage dela in stabilizacije. Posebej pomembno je uveljavljanje sistema družbenega planiranja, področje pridobivanja dohodka, razporejanje dohodka in čistega dohodka, uveljavljanje delitve po delu in rezultatih dela, izobraževanje delavcev in pospeševanje ustvarjalnosti delavcev.

— Prizadeva si za razvoj družbenega in osebnega standarda ter smotrno izrabo prostega časa. Ta prizadevanja tvorijo naloge s področja utrjevanja socialne varnosti in omejevanja socialnih razlik, zagotavljanja varnih, zdravih in humanih delovnih razmer, preskrbe delovnih ljudi, zdravstvenega varstva, stanovanjskih vprašanj, rekreacije in odih ter drugih.

Sindikat pa mora biti prisoten tudi na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite ter seveda ne sme zanemariti lastne

organiziranosti in usposobljenosti za delovanje na vseh naštetih področjih.

Sedanje delo sindikata je temeljilo na sklepih preteklih kongresov slovenskega in jugoslovenskega sindikata. Seveda je vprašanje, v kolikšni meri so bile osnovne organizacije aktivne na posameznih področjih. Nedvomno je odigral sindikat bistveno vlogo pri uresničevanju določil ustave, sprejete leta 1974 in zakona o združenem delu, kar pa je tudi še v teku. Če bi se spuščal v razčlenjevanje uspešnosti delovanja sindikata na vseh področjih, ki so z dokumenti opredeljena, bi terjalo preveč prostora, je pa v osnovnih organizacijah v teku javna razprava o uresničevanju sklepov 8. kongresa in o dokumentih za 9. kongres ZSS, v katero se lahko kritično in ustvarjalno vključijo vsi delavci.

Pričakujem, da bodo skorajšnji kongresi bistveno pripomogli k temu, da bo sindikat resnično družbeno-politična organizacija delavcev v najširšem pomenu besede, da se bo pojavljal kot soblikovalec družbenih odnosov in postal v očeh delavca ustvarjalna sila kot predstavnik njegovih interesov.

Razgovor so pripravili in priredili
V. Žnidaršič,
F. Gagula in A. Šega

»Zadružniki« na Svinji gorici radi pomagajo drug drugemu

O prihodnosti stanovanjske zadruga

Da je naša stanovanjska zadruga uspešno prebila ognjeni krst, ni več dvoma. Zastavljeni plan izgradnje je bil za mnoge (med njimi so bili tudi »zadružniki« in verjetno tudi dobavitelji montažnih hiš) utopija, ki se ne bo nikoli uresničila. Sedaj pripravljene plošče za montažo govorijo drugače. Ob tem se seveda pojavlja vprašanje, kakšna bo prihodnost te zadruga.

Že pri ustanavljanju zadruga se je ob vprašanju, ali naj bodo v zadrugi samo Brestovci ali ne, pokazalo, da delovanje zadruga posega v območje celotne občine. Zato je tudi v samoupravnih aktih odprta možnost za vsakega občana, da se vključi v zadrugo. S tem je dana možnost za graditev v okviru zadruga v vseh večjih krajih.

Druga značilnost je, da se je pojem zadruga omejil na območje Svinje gorice, čeprav vemo, da je nekaj graditeljev izven tega območja. Na zaokroženem območju se namreč šele v celoti pojavijo vsi učinki hitre gradnje. Nekoliko tekmovalne mrzlice, obveščanje o možnostih nabave materiala in tovariška pomoč je marsikomu omogočila hitrejšo in cenejšo gradnjo.

Iz samega poteka izgradnje je videti, da je potrebno za urejanje lokacijske in gradbene doku-

mentacije, pa tudi za izvedbo komunalne ureditve daljši čas kot pa je zadruga predvidevala. Zato bo potrebno za prihodnjo gradnjo vse te stvari prej urediti.

Te izkušnje so vsekakor koristne in iz njih si lahko tudi zamislimo delovanje zadruga v prihodnje. Osnova za hitro gradnjo so predvsem v zagotoviti potrebnih finančnih sredstev. Leto pa je mogoče zagotoviti zlasti na osnovi varčevanja. Tako bo moral imeti vsak zadružnik že pred pričetkom gradnje privarčevana sredstva, na osnovi katerih bo lahko najel kredit. Takšne finančne ugodnosti kot je odlog plačila kredita (moratorij) verjetno v prihodnosti ne bo več, saj je hotela banka s takšnim aranžmanom pokazati, kako ugodno je namensko varčevanje. Potrebna finančna sredstva imajo tudi širše razsežnosti. Splet okoliščin, ki je bil tudi eden iz-

med vzrokov za ustanovitev zadruga, je bil v tem, da letos ni bilo družbene gradnje in je ostalo več sredstev za zasebne gradnje. Zato je treba s planom predvideti, da bo v letu graditve manj družbene gradnje. Tako bo omogočeno delovnim organizacijam in samoupravni stanovanjski skupnosti, da bodo imele več sredstev za zasebno oziroma za združeno gradnjo.

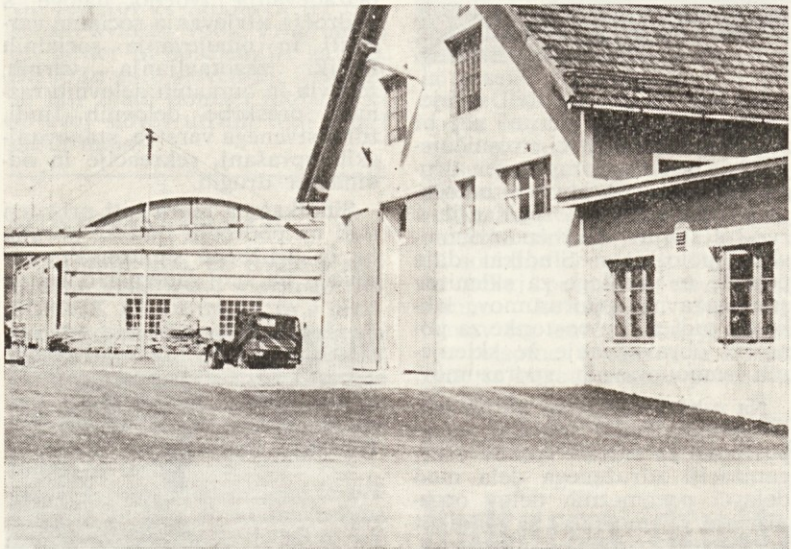
Finančna sredstva tako pogujejo dalje časovno obdobje in usklajen načrt graditve družbene in zasebne gradnje. V času varčevanja pa se pripravi vsa potrebna dokumentacija ter komunalno uredi zemljišče, tako da je začetek hiter in učinkovit. Pri tem moramo poudariti, da je to možno samo v okviru celovito zaokroženega zemljišča, saj so pri tem stroški nižji.

Če hočemo nekoliko podrobneje vse to opredeliti, potem bo treba v začetku prihodnjega leta že izdelati razpis za nove zadružnike, v katerem bi bila tudi opredeljena lokacija graditve v posameznih krajih (Cerknica, Grahovo, Stari trg, Rakek...). Na osnovi zadostnega števila prijav bi se v času varčevanja komunalno opremilo zemljišče. Ker varčevanje poteka približno dve leti, bi pomenilo, da bi bil začetek izgradnje v letu 1981, s tem, da je dan poudarek družbeni gradnji v letih 1979 in 1980, v letu 1981 pa zadružni gradnji.

Takšna konstrukcija presega okvire Bresta, zato bi morala strokovni del vodjenja prevzeti samoupravna stanovanjska skupnost, ki bi bila usklajevalca vseh akcij. Iz dosedanjega dela je namreč videti, da ne bo več mogoče vsega opraviti samo z dobro voljo nekaj zadružnikov, ki so povrh tega deležni več kritike kot pa priznanj.

Seveda so to le osebna razmišljanja o prihodnosti zadruga. Pot za naprej je odprta, vprašanje je samo, koliko in s kakšnim uspehom jo bomo znali izkoristiti.

P. Oblak

Asfaltna prevleka ob Tovarni lesnih izdelkov Stari trg

Novice iz Brestovih temeljnih organizacij

DVA NOVA STROJA

V Tovarni pohištva Stari trg so te dni montirali dva pomembna stroja, ki jih bodo uporabljali pri proizvodnji kuhinj Brest-03 in sicer pri kroženju robov pri vratih in ploščah. Prvi, znamke Gabbiani, je namenjen za kroženje iveric, drugi Ima pa za kroženje in lepljenje melanita.

Stroja sta bila doslej v Cerknici, kamor se je vsak dan vozilo na delo več delavcev iz naše tovarne, kar je močno povečevalo proizvodne stroške, storilnost pa zaradi izgube časa tudi ni bila velika. Selitev je bila torej nujna. Kuhinja BREST-03 postaja zelo iskana na jugoslovanskem trgu. Stroja sta torej v Tovarni pohištva Stari trg dobra in premišljena investicija.

NOV ASFALT

Ta mesec so v podaljškem stare proizvodne hale Tovarne pohištva Stari trg položili asfalt. V novi proizvodni hali pa ga polagajo sedaj z manjšo zamudo. Na splošno v tej hali gradbeni delavci nekoliko kasnije z zaključnimi deli. Sedaj montirajo ogrevanje in zapirajo halo s strani, kar da slutiti, da je zima pred vratmi; upajmo, da nam čez zimo burja ne bo nanosila snega.

NOV VILIČAR

Pred kratkim smo dobili tudi težko pričakovani baterijski viličar, ki opravlja v glavnem dela v skladišču gotovih izdelkov. Z nabavo tega viličarja smo v glavnem razbremenili ostala dva, ki sta zaradi premikov povzročala zastoje.

SINDIKALNI IZLET

Delavci iz Tovarne pohištva Stari trg so šli 23. in 24. septembra na dvodnevni sindikalni izlet na Rab in Plitvice. Na tem izletu pa so poleg teh dveh krajev spoznali tudi velik del naše domovine, saj jih je pot vodila prek Delnic, Gor. Jelenja, Crikvenice, Senja in Jablanice na Rab, kjer so prenočili in imeli daljši postanek. Ogleдали so si tudi pokopališče internirancev na Rabu, kjer je veliko notranjskih rodoljubov. Ob povratku pa jih je pot vodila mimo Senja čez Gacko polje mimo Vrbovin na Plitvice, kjer je bil zopet krajši postanek z ogledom nacionalnega parka, nato pa so šli domov prek Slunja in Karlovca.

Obšli so torej velik del domovine, videli veliko novega in lepega in gotovo ni nikogar, ki bi rekel, da mu je žal, da je šel na izlet.

PRIJETEN SINDIKALNI PIKNIK

27. avgusta je izvršni odbor sindikata Tovarne pohištva Martinjak organiziral piknik pri lovski koči na Slivnici. Bila je to »lesiariada« v manjšem obsegu. Delavci so med sabo tekmovali v balinanju in v vlečenju vrvi, nogometiški pa so bili razvrščeni v dve ekipi: v »suhe in debele«. Po pričakovanju so zmagali »močnejši«. Za prijetno vzdušje je poskrbel ansambel »Ribniški fantje«.

NA ZAGREBSKEM VELESEJMU

V soboto, 16. septembra so se delavci Tovarne pohištva Marti-

njak lahko udeležili strokovnega izleta na Zagrebški velesejem. Udeležba je bila dobra, predvsem iz vrst mladine. Po ogledu velesejma je bilo poskrbljeno tudi za dobro kosilo in za zabavo.

NOVE ASFALTNE POVRŠINE

Te dni so asfalterji iz Ajdovščine ob Tovarni lesnih izdelkov Stari trg položili 1600 kvadratnih metrov asfalta. Ker ni bilo dovolj sredstev, smo asfalterji le najnujnejša področja, predvsem okrog silosa in iveraša, kjer z viličarji nakladajo kamione in se poslej iveri ne bodo več mešale s peskom in zemljo. Asfalt je bil položen tudi ob kartonaži, zaradi lažjega transporta z viličarji.

PREUREJENA KUHINJA

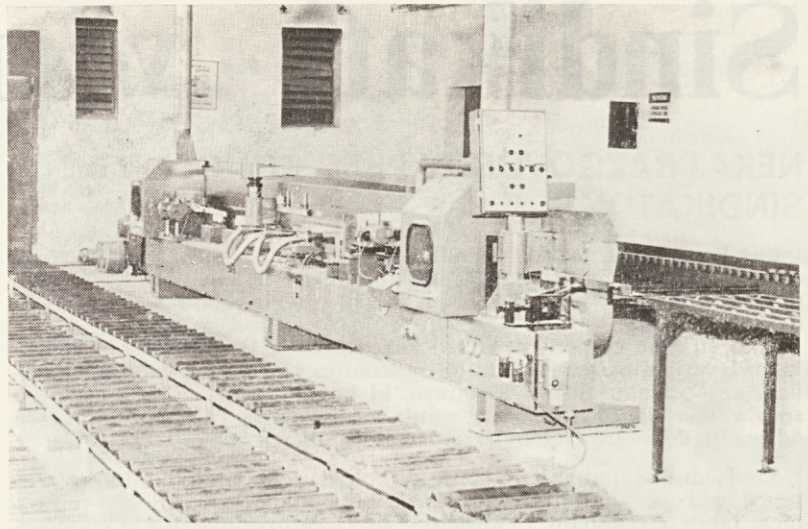
V prihodnjem mesecu bomo na JELKI preuredili kuhinjo. Del opreme je IGO Ljubljana že dobavil, ostalo opremo pa pričakujemo v oktobru. Tako bomo izboljšali delovne pogoje delavkam v kuhinji, zagotovili minimalne higiensko-tehnične pogoje in ustvarili možnost za še bolj raznovrstno pripravo hrane.

ASFALTIRAN DOHOD K JELKI

Ob asfaltiranju ceste Begunje—Bezuljak bomo asfalterjali tudi dohod k tovarni JELKA. Pripravljalna dela so se že pričela.

NOVA KOTLOVNICA — KMALU

Pridobili smo dokumentacijo za gradnjo nove kotlovnice. Skleniti je treba le še pogodbo z izvajalcem gradbenih del in dela se bodo lahko pričela.

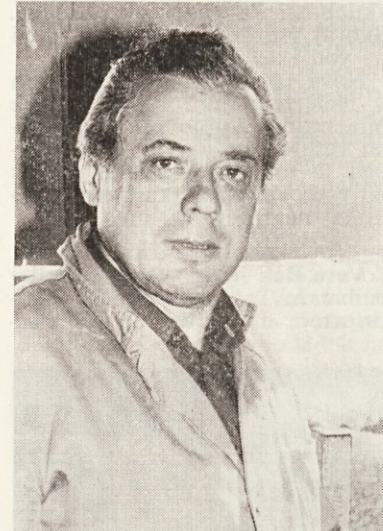

Novi stroj za postforming v TP Stari trg

NAŠI LJUDJE

V stolarni Tovarne lesnih izdelkov Stari trg dela pri pakiranju okovja **Jože Malnar** — na lažjem delovnem mestu, kjer se delo lahko opravlja tudi sede. To delo lahko dela kot invalid, ki je na poti z dela domov v prometni nesreči izgubil desno nogo. O sebi in o sovji preteklosti je povedal naslednje:

»Star sem osemindeset let, v TLI Stari trg sem zaposlen devet let, doma sem iz Babne-

so še danes preluknjane od zločinških krogel domobranskega jurišnega bataljona, ki ga je vodil zločinec Vuk Rupnik. Ta zločin sem na lastne oči videl ob mojem starem očetu, ki mi je bil varuh in spremljevalec.

Naslednjega dne so v vas pridrveli četniki, ki so do kraja uničili in pokradli vse tisto, kar je še ostalo v hiši. Še danes me čudi, kako so mogli četniki tako natančno vedeti za vse terence, ki so jih preganjali in na zverinski način mučili in strahovali. Po sredi je bilo izdajstvo. Pa kaj bi sedaj to opisovali o tem bi lahko nastala knjiga. Ob 30-letnici osvoboditve sem predlagal, naj bi napravili spominsko ploščo v čast petim padlim partizanom na moji hiši. Na Zvezi borcev so mi odgovorili, da imajo ploščo na pokopališču oziroma da nimajo finančnih sredstev.

Po vojni sem delal pri obnovi. Odšel sem tudi na delo v Francijo in sem tam delal kot strojnik od 1955. do 1968. leta. Pestilo pa me je veliko domotožje, zato sem se raje vrnil domov.

Jože je bil leta 1949 tudi v brigadi Romana Plečnika v Kočevju skoraj tri mesece, od koder se je vrnil kot udarnik s priznanjem vestnega in marljivega delavca. Njegov najljubši konjiček je bilo smučarje ali pa dirkanje z motorjem. Sedaj je invalid, veliko bere, rad gleda televizijo in hodi na izlete.

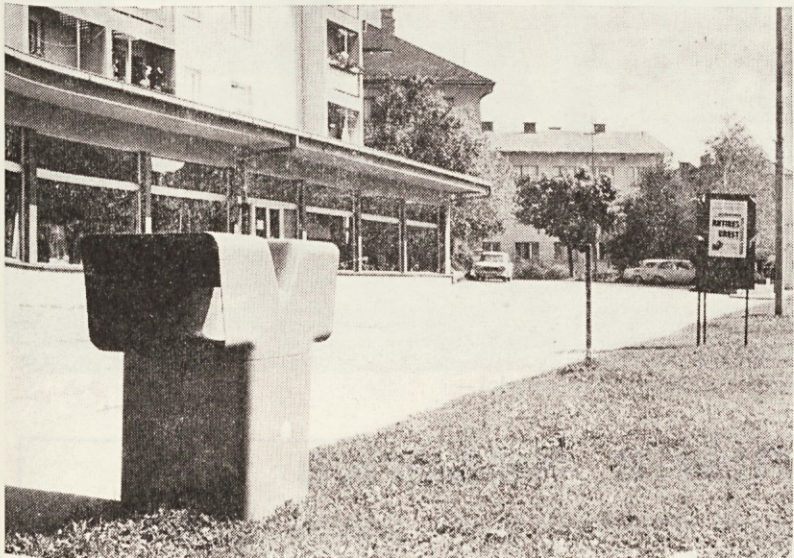
Na vprašanje, kakšno je njegovo zasebno življenje, mi je odgovoril, da živi kot samotar, ker je sam v svojem domu, ima svoje kraljestvo, sam si kuha, sam si pere. Jože je še samski in bi se tudi poročil, če bi našel sebi primerno ženo.

M. SEPEC

FILMI V OKTOBRU

10. ob 16. uri — italijanski akcijski film VELIKA ZMEDA.
10. ob 19,30 — nemška kriminalka UMORI V GRADU HUBERTUS.
10. ob 19,30 — ameriška kriminalka DVA DETEKTIVA.
10. ob 19,30 — francoska komedija ČRNO-BELO V BARVAH.
10. ob 19,30 in 8. 10. ob 16. uri — ameriški western POMAGAJTE ŠERIFU.
10. ob 19,30 — francoska kriminalka V LABIRINTU MOČI.
10. ob 19,30 — italijanska komedija HOMO EROTICUS.
10. ob 19,30 — francoska komedija DR. POPAVEL.
10. ob 19,30 in 15. 10. ob 16. uri — ameriški akcijski film METULJ.
10. ob 19,30 — danski erotični film HOPLA V POSTELJI.
10. ob 19,30 — francoska drama SODNIK, IMENOVAN ŠERIF.
10. ob 19,30 — francoska kriminalka V ZLATEM TRIKOTU MAMIL.
10. ob 19,30 — francoska kriminalka TEŽKI DNEVI PODZEM-LJA.
10. ob 16. uri in ob 19,30 — ameriški pustolovski film KING-KONG.
10. ob 19,30 — angleška kriminalka POSILSTVO.
10. ob 19,30 — francoski ljubezenski film VIOLETTA IN FRANCOIS.
10. ob 19,30 in ob 16. uri — ameriška drama PEKLENSKI STOLP.
10. ob 19,30 — francoska drama ČIPKARICA.
10. ob 19,30 — slovenska drama VDOVSTVO KAROLINE ŽAŠLER.

Nova pridobitev v našem malem mestu. Stvar je dokaj moderne oblike, zato moramo povedati, da so to SMETNJAKI, česar nekateri občani, ki jih žal ne uporabljajo, očitno še ne vedo

BRESTOV
pred 10 Leti
obzornik
 GLASILO KOLEKTIVA

(Iz številke 12 (30. september 1968))

OBISK KUPCA IZ ZDA

Tudi letos je gospod Philip Morse, prezident firme iz New Yorka, prišel v podjetje, da sklene nov letni dogovor za dobavo glasbenih omaric v 1969. letu.

Pogovor o dobavi 80.000 glasbenih omaric, ki naj jih izdela TP Cerknica od novembra 1968 do novembra 1969 v vrednosti nad 2.600.000 dolarjev, je napravljen.

Prepričani smo, da bo tudi TP Martinjak dobila naročilo za izdelavo glasbenih omaric v vrednosti okrog 300.000 dolarjev.

Ta skupni znesek pa znaša že več, kot letos načrtovani skupni izvoz podjetja na konvertibilno področje.

KAKO NAPREDUJE GOSPODARSTVO V TP MARTINJAK

Poglejmo nekaj rezultatov:

— proizvodnja se je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta povečala za 30 %,

— dohodek se je zmanjšal za 3 %, medtem ko so se osebni dohodki povečali za 33 %. Končni rezultat tovarne je tako negativen.

Osebni dohodki se ne morejo gibati neodvisno od rezultatov gospodarjenja. Že v letu 1966 so naše poslovne enote samostojno ugotovljale in delile dohodek v skladu s smernicami sprejete poslovne politike in načrta. V okviru podjetja ni nobenih centralnih sredstev, politike in načrta. V okviru podjetja ni nobenih centralnih sredstev, politike in načrta. V okviru podjetja ni nobenih centralnih sredstev, politike in načrta. V okviru podjetja ni nobenih centralnih sredstev, politike in načrta. V okviru podjetja ni nobenih centralnih sredstev, politike in načrta.

SPREHOD SEM IN TJA PO ZAGREBSKEM VELESEJMU

Naš razstaveni prostor tudi tokrat ni ostal osamljen. Povpraševanje po naših izdelkih je zelo veliko in marsikatero pripombo od strani porabnikov, zakaj ni našega pohištva v trgovinah, smo morali opravičiti. Kombinirana omara 032 je bila središče pozornosti, nič manjše pa ni zanimanje za našo standardno FLORIDO in DANIELO. Stilno pohištvo na letošnjem sejmu ni vzbujalo tako velike pozornosti obiskovalcev, mogoče zaradi še dokaj skromnega tapeciranja.

DELEŽ BRESTA V JUGOSLOVANSKI POHIŠTVENI INDUSTRIJI

BREST zavzema med 131 jugoslovanskimi podjetji pohištvene industrije:

- po številu zaposlenih 4. mesto,
- po višini ustvarjenega celotnega dohodka 3. mesto,
- po višini ustvarjenega neto produkta 2. mesto,
- po višini ustvarjenega obsega akumulacije 2. mesto,
- po višini ustvarjenega izvoza 1. mesto.

Primerjava ranžirne vrste jugoslovanskih podjetij pohištvene industrije nam pove, da je BREST v samem vrhu, da je gospodarnejši od podjetij, ki imajo celo višji celotni dohodek. Primer: po celotnem dohodku je v ranžirni vrsti 3., medtem ko je po doseženi akumulaciji 2. itd.

Po doseženem izvozu je BREST na 1. mestu, kar pomeni, da se je BREST uspešno vključil v reformo in mednarodno delitev dela. To pa je eden važnih pogojev nadaljnjega perspektivnega razvoja BRESTA.

Uspešni kegljači

HELENA MULEC SLOVENSKA REPREZENTANTKA IN PRVAKINJA KEGLJAŠKE PODZVEZE LJUBLJANA

13. in 19. septembra je bilo v Radečah pregledno tekmovanje v kegljanju za sestavo slovenske reprezentance članic. Najboljših šest bo zastopalo Slovenijo 29. septembra na četverboju v Straubingu na Bavarskem, kjer se bodo sestali najboljši kegljači in kegljavke Bavarske, Južne Tirolske, Dunaja ter Slovenije.

Na tem tekmovanju je sodelovala tudi članica kegljaškega kluba BREST Helena Mulec, ki je bila z odličnim rezultatom (450) najboljša in dosegla tudi rekord kegljišča. Nastopale so najboljše slovenske kegljavke.

Na kegljišču GRADIŠA v Ljubljani je bilo 16. in 17. septembra prvenstvo kegljaške podzveze Ljubljana, na katerem so nastopale tudi naše članice. Zmagala je članica našega kluba Helena MULEC. Ostale članice kluba Pokleka, Skraba, Gabrenja, Cenčič, Kralj so se uvrstile do desete mesta.

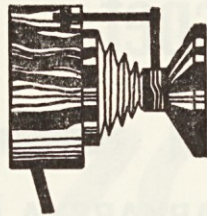
V Medvodah je bilo 23. septembra prvenstvo kegljaške podzveze Ljubljana v parih za članice. Brest so zastopale v parih Pokleka — Gabrenja, Kralj — Cenčič, Skraba — Mulec. Po zanimivem in napetem tekmovanju je par našega kluba Skraba — Mulec osvojil prvenstvo za leto 1978, par Kralj — Cenčič pa je bil tretji.

Mladinec Edo Terzič — član našega kluba — je na osnovi prejšnjih odličnih rezultatov sodeloval v Radečah na izbirnem tekmovanju najboljših mladincev iz Slovenije, ki bi prišli v poštev za državno reprezentanco, ki bo sodelovala na evropskem prvenstvu. Na tem preglednem tekmovanju je Terzič izmed 25 nastopajočih najboljših mladincev Slovenije osvojil 4. mesto in bo še naprej tekmoval za izbor v državno reprezentanco.

Članska ekipa je v preteklem tekmovanju kegljaške podzveze Ljubljana zasedla odlično 4. mesto. Podzveza bo organizirala moštveno člansko prvenstvo kegljaške podzveze Ljubljana za leto 1978, na katerem bo sodelovalo deset ekip, med njimi tudi naša vrsta. M. Žunič

LEP USPEH MLADIH ATLETOV

Na republiškem pionirskem atletskem prvenstvu so mladi cerkniški atleti in atletinje dosegli nekaj vidnih uvrstitev. Mahne je zmagal v skoku v daljavo (580 cm), med pionirkami pa Šmalčeva v skoku v višino (155 cm); drugi mesti pri pionirjih sta osvojila Pakiž v višini (183 cm) in Lončar v kopju (43,26 m).

Z očmi naše kamere

Čeprav je že skoraj leto naokrog, odkar je JELKA v BRESTU, tega — vsaj na zunaj — še ni videti. Morda pa je stari napis ostal kar tako — za vsak slučaj...

Iz drugih kolektivov lesne industrije

še ena novost za naše bralce. Da ne bi ostajali preveč zaprti za našimi notranjskimi gozdovi oziroma le v okviru Bresta, smo se odločili, da vsak mesec nasujemo nekaj kratkih novic o življenju v drugih, predvsem večjih kolektivih slovenske lesne industrije. Ker bodo novice posnete iz njihovih glasil, morda ne bodo najbolj sveže, a upamo, vseeno zanimive.

JAVOR je 16. septembra slavil. Njegovi delavci so na Belskem pri Postojni slovesno odprli novo tovarno opaznih plošč.

Slavnostno je bilo tudi v INLESU. Nedavno je namreč ta samorasli kolektiv slavil svojo tridesetletnico. Inles se je iz gospodarsko malo pomembnih obrtnih delavnic in žag razvil v moderno industrijo stavbnega pohištva (njegov delež znaša 15 odstotkov jugoslovanske proizvodnje stavbnega pohištva).

LESNINA intenzivno širi svojo poslovno in prodajno mrežo. H koncu gre gradnja poslovnega centra v Ljubljani, gradijo pa jih tudi v Levcu pri Celju, v Sarajevu in v Osijeku ter skladišče v Novem Sadu. Lokacijska dovoljenja imajo tudi že za gradnje v Kopru, Novi Gorici, Banja Luki

in Tuzli, iščejo pa možnost za pridobitve lokacij po vsej državi. S ŠIPADOM načrtujejo več naložb v skupne salone.

V JELOVICI gre naložba v novo tovarno montažnih hiš v zaključno fazo, pred začetkom pa je že nova naložba — izgradnja primarne proizvodnje v Preddvoru.

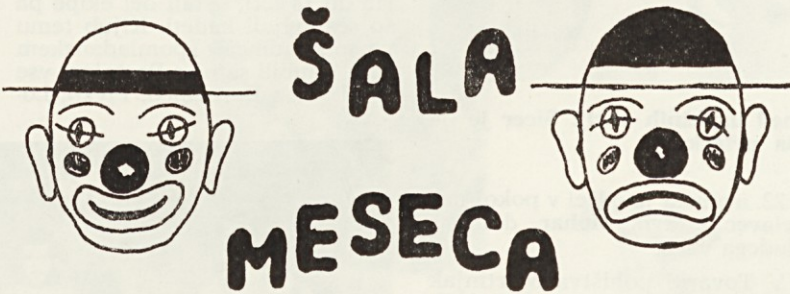
ELANOVI športniki so dobili priznanje za »fair play«, saj so oni prvi izračunali, da niso zmagovalci letošnje lesariade kot je bilo uradno razglašeno, in to sporočili pravim zmagovalcem — Novogoričanom.

Julija so tudi v ALPLESU slavili delovno zmago. Slovesno so odprli novo tovarno za predelavo masivnega lesa in tovarno kovinske predelave.

NOVOLES je ob letošnjem Dnevu samoupravljalcev dobil priznanje republiškega sindikata za razvijanje samoupravnih odnosov. Konec junija so delavci na referendumu sprejeli pravilnik o razporejanju dohodka in čistega dohodka ter o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke. Pravilniki niso bili sprejeti v vseh temeljnih organizacijah in bodo morali tam referendum ponoviti.

V MEBLU so v prvem polletju kar dobro gospodarili, čeprav niso dosegli planirane realizacije. Posebne težave imajo z Iverkco, ki je edina delala z izgubo (ob koncu polletja kar 30,724.000 din izgube) predvsem zaradi neurejenih dohodkovnih odnosov s porabniki ivernih plošč. Pričakujejo, da bo tudi ob koncu leta izguba precejšnja in jo same Meblve temeljne organizacije ne bodo mogle pokriti. Iz Mebla je po dveh letih pripojitve izstopila škofjeloška Odeja. Kot zanimivost naj še omenimo, da tudi pri njih porabijo cele gore papirja, saj so ob polletju dosegli že 89 odstotkov celotne porabe pisarniškega materiala.

URNIK REKREACIJE ...	
PO	ob 16 ^h betoniranje pri Franceljnu
TO	ob 15 ^h bet. pri Poldetu
SR	ob 15 ^h betonir. pri Gasperju
ČE	ob 16 ^h betoniranje pri Mici
PE	ob 14 ³⁰ bet. pri Korelnu
SO	ob 6 ⁰⁰ pri Makselnu - ob 14 pri Ivota
NE	ob 5 ⁰⁰ pri Janezu - frislanje

Iztrgani list iz poslovnega koledarčka enega izmed številnih cerkniških Brestovcev, ki se vdinjajo na »Golau«

Košarkarji Bresta spet na tekmi v Cerknici

V CERKNICI MEDNARODNA KOŠARKARSKA TEKMA MED FRANCOŠKIM ANTIBESOM IN BRESTOM

Pred nekako desetimi leti je bilo v Cerknici menda prvo in doslej edino mednarodno športno srečanje, ko so bili v gosteh češkoslovaški kegljači. Tokrat sta nam nova telovadnica in sodelovanje z ljubljanskim BRESTOM omogočila spet lepo mednarodno prireditev.

V atraktivnem, napetem in izenačenem srečanju je BREST premagal francoski ANTIBES; sicer šele z zbranejšo igro v zadnjih minutah. Največ so seveda pokazali reprezentanti iz obeh ekip. Sicer rezultat ni toliko važen; pomembnejše je, da je takšna kvaliteta košarkarske tekme zapustila ttrajen vtis pri mladih gledalcih, ki so napolnili našo športno dvorano in bo prispevala k množičnosti te lepe športne igre.

O vtisih smo za naše bralce povprašali trenerja obeh moštev.

Trener ANTIBESA **Andrijašević** (nekdanji igralec Crvene zvezde in reprezentant) je najprej spregovoril o vtisih francoskih igralcev. Povedal je, da so navdušeni nad izredno in raznoliko lepoto Slovenije in zlasti Notranjske; posebej pa so presenečeni, da imajo tudi manjši kraji tako čudovite športne objekte, ki so odprti vsem; zato ni čudno, da je jugoslovanska košarka tako kvaliteta in je neizčrpen vir izjemnih igralcev. V Franciji so športni objekti bolj »ekskluzivni«, v Jugoslaviji pa očitno mnogo bolj skrbijo za družbeni standard.

Sam je še dodal, da so takšne tekme v manjših krajih zelo pomembne za propagando in množičnost košarke, saj posredno vplivajo tudi na odkrivanje košarkarskih talentov. Posebej je bil navdušen nad pretežno mladim občinstvom, ki pozna košarko; zna navdušeno, a kulturno navijati za svoje moštvo, ko je potrebno, zna pa tudi nagraditi uspele poteze gostujočih igralcev.

Ob koncu je še poudaril: »Bil sem v res mnogih športnih dvoranah, a tako čudovitega parketa še nisem videl. Več kot očitno je, da je v Cerknici doma lesna industrija.«

Tudi Brestov trener **Ivo Danev** — legenda jugoslovanske košarke — je poudaril, kako so takšne tekme v manjših krajih pomembne za razvoj in kvalitetno rast slovenske košarke, zato bi morali z njimi nadaljevati. Imate čudovit športni objekt, je poudaril, ki vam ga lahko zavidajo številni večji slovenski kraji. O tekmi sami je menil, da so njegovi igralci zaradi visoke zmage preteklega dne nad istim nasprotnikom začeli preveč lagodno, pa tudi Francozi so tokrat igrali dosti boljše.

O BRESTOVEM mestu v jugoslovanskem merilu je diplomatsko dejal, da več kot štiri moštva niso boljše in da je pričakovati tudi tekmovalne uspehe; boji se le poškodb ali boleznih ključnih igralcev, za katere še ni enakovrednih zamenjav. Posebej pa je poudaril, da vlada v moštvo prijateljsko in delovno vzdušje, kar je za delo v klubu še najbolj pomembno.

Oba trenerja sta o organizaciji tekme (le-ta je bila v rokah KK Cerknica) menila vse najbolje, njihju in igralce je motilo samo, da ni bilo semaforja za prikazovanje časa in trajanje napada.

Vsekakor lahko sklenemo z ugotovitvijo, da je bila septemberska tekma imenitna propaganda košarke.

Košarkarji BRESTA so bili spet gostje v naši novi telovadnici

Vzpon cerkniške košarke

Z izgradnjo športne dvorane v Cerknici je tudi delo košarkarjev znova močnejše zaživelo. Dotlej je bilo na voljo samo asfaltno igrišče, ki ni dopuščalo zimskih treningov, zato so košarkarji našli ustrezen prostor za zimsko vadbo le v telovadnici Vzgojnega zavoda v Planini pri Rakeku.

Kljub velikim spremembam v telesni kulturi, ki so prinesle tudi drugače organizirano košarko, se je ekipa KK Cerknica pripravljala od letošnjega januarja, saj so vedeli, da bo v tem letu zaživel nov tekmovalni sistem, ki bo tekmovalne izven občine dopuščal le kvalitetnim ekipam. Rezultati resnega dela so se pokazali že v spomladanskem delu tekmovalni v ligi, ki jo je organiziral območni odbor za vrhunski šport Notranjske, da bi na podlagi rezultatov določil nosilce za prihodnja tekmovalna iz območja občin Ilirska Bistrica, Postojna, Cerknica, Logatec in Vrhnika. Članska ekipa je premagala Lesonit iz Il. Bistrice, Borovnico in Pivko v Cerknici ter Postojno in Logatec na njihovem igrišču, izgubila pa je tekmo na gostovanju z Vrhniko.

Hkrati z delom članske vrste se je na novo oblikovala tudi kadetska ekipa (14 do 16 let), v katero so se mimo prejšnjih vključili tudi učenci, ki so se izkazali v ligi osnovnih šol in njeni selekciji. Ta ekipa je premagala kadete iz Il. Bistrice, Borovnice in Pivke, izgubila pa je s Postojno in Vrhniko.

Da v preteklih letih ni bilo dovolj skrbi za mlade, je videti iz sestava mladinske ekipe, saj so v njej igrali le štiri mladinci (16 do 18 let), ostali del ekipe pa so sestavljali kadeti. Kljub temu pa so mladinci v spomladanskem delu izgubili samo s Postojno, vse ostale — z Borovnico, Pivko, Lo-

gatem in Vrhniko — pa so dobili.

Letos so prvič trenerji ekip od I. do V. selekcije, dva člana in štiri kadeti sodelovali na drugem košarkarskem taboru, ki je bil v Sežani od 3. do 7. julija.

Skupščina Košarkarske zveze Slovenije je 26. julija končno sprejela pravilnik športno-tekmovalnega sistema za člane v republiškem rangu, po katerem ima Notranjska dve mesti v slovenski ligi.

Glede na to je območni odbor predlagal vsem klubom, da Vrhnika, Logatec in Cerknica tvorijo skupno selekcijo pod nazivom »Notranjska«. Ker se je Vrhnika odpovedala kandidaturi za nosilca selekcije, ker ni izpolnjevala vseh pogojev, naj bi se drugi dogovorili, da bo nosilec selekcije Cerknica. Ostala dva kandidata, Postojna in Lesonit, pa naj bi se dogovorila o skupni selekciji. Ta predlog pa so sprejeli samo Logatec, Vrhnika in Cerknica. Kljub številnim sestankom do sporazuma ni prišlo.

Tudi na skupnem sestanku članov območnega odbora Notranjske, iniciativnega odbora za ustanovitev Notranjske košarkarske zveze, predstavnikov klubov in KZS se 5. septembra niso mogli dogovoriti o določitvi nosilcev selekcije. Zato so se sporazumeli, naj košarkarske tekme določijo nosilca. Že pred to odločitvijo se je začel jesenski del lige, v katerem je članska ekipa Cerknice izgubila s kandidatom za nosilca selekcije z Lesonitom. Odločilna tekma s Postojno je bila v Cerknici 6. septembra. Pred več kot 500 gledalci sta v pravem derbiju odlično sodila mednarodni sodnik Oblak in zvezni sodnik Ivanuš. Po razburljivi in dokaj živčni tekmi je v zadnjih sekundah za-

detek od daleč odločil zmagovalca — Cerknico.

Tako je bil znan tudi drugi nosilec selekcije iz Notranjske. V nadaljevanju lige sta Postojno premagala še Lesonit in Vrhnika, Cerknica je premagala Vrhniko, zatem pa doma izgubila z Logatecem.

Tudi tekmovalne kadetov se je že končalo. Cerkničani so izgubili s Postojno, premagali pa so Lesonit, Logatec in Vrhniko. Jesenski del lige za mladince se je začel 20. septembra.

Tako bo košarkarsko moštvo Cerknice kot nosilec selekcije Notranjske skupaj z igralci Vrhnike in Logatec nastopalo v slovenski košarkarski ligi.

O skupni selekciji Notranjske in njenem programu je že razpravljala strokovni svet Zveze telesnokulturnih organizacij Cerknica, ga sprejel in finančno podprl. Tudi sicer cerkniški košarkarji računajo na podporo organizacij združenega dela iz območja Cerknice, saj so z letošnjo uvrstitvijo dosegli svoj največji uspeh. V pripravah za prihodnja tekmovalna, ki so že stekle, obljublajo, da bodo dobro pripravljene. Upajmo, da bo skupna selekcija Notranjske s svojo igro znova napolnjevala cerkniško športno dvorano.

T. Urbas

V SPOMIN

Sporočamo žalostno novico, da je 25. avgusta umrl naš nekdanji sodelavec — upokojenec **FELIKS JANEŽIČ** iz Markovca.

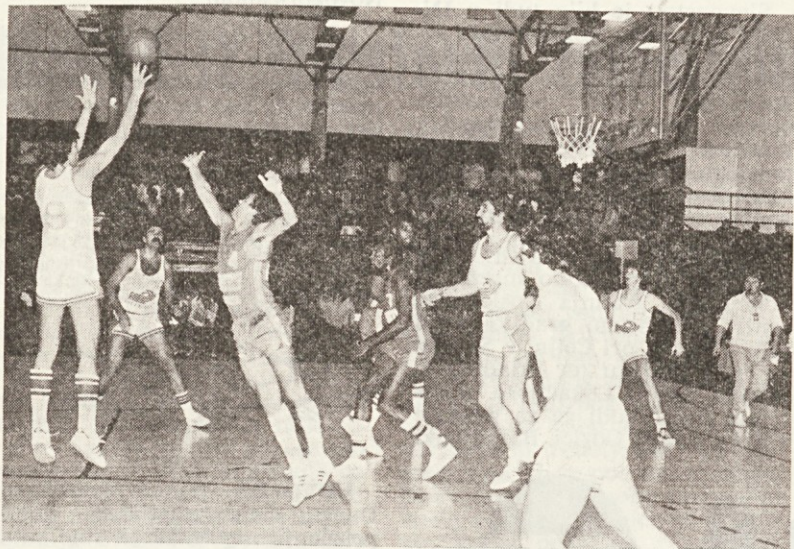
V naši temeljni organizaciji je bil zaposlen od leta 1945 pa vse do leta 1959, ko je odšel v zasluženi pokoj.

Zaposlen je bil najprej kot zagovodja, kasneje pa je bil obratovodja obrata Marof.

Vsem, ki smo z njim sodelovali, bo tovariš JANEŽIČ ostal v spominu kot skromen in prizadeven delavec.

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Franjo GAGULA, Voljo HARMEL, Mate JAKOVAC, Božo LEVEC, Danilo MLINAR, Leopold OBLAK, Janez OPEKA, Tomaž STROHSACK, Andrej ŠEGA, Miha ŠEPEČ, Franc TRUDEN, ZENI ZEMLJAK in Viktor ŽNIDARSIČ. Foto: Jože SKRLJ. Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Brestov igralec Subotić (9) v eni izmed uspešnih akcij. Sicer je na posnetku tudi vsa Brestova najboljša peterka

NAŠI UPOKOJENCI

5. avgusta je odšel iz JELKE v pokoj **Alojz KRANJC**.

V Jelki je bil zaposlen od leta 1970 dalje na delovnih nalogah varnostnika. Za njegovo vestno delo se mu kolektiv JELKE zahvaljuje in mu želi še veliko zdravih in zadovoljnih let.

15. junija je odšel iz Tovarne pohišstva Martinjak v pokoj naš dolgoletni delavec **Franc Lunka** iz Žerovnice.

Pri nas je bil zaposlen od 1. januarja 1947. leta. Delal je v modelni delavnici kot modelni mižar.

V pokoj je odšel z delovnega mesta — vodja modelne delavnice.

Za njegovo ustvarjalno in požrtvovalno delo se mu delovna skupnost zahvaljuje in mu želi še mnogo zdravih let.

22. avgusta je odšel v pokoj naš delavec **Ludvik Mohar**, doma s Hudega vrha.

V Tovarni pohišstva Martinjak je bil zaposlen od 1. junija 1963. leta. Delal je na različnih delovnih mestih v strojnem oddelku.

Delovna skupnost se mu zahvaljuje za njegovo delo in za trud ter mu želi še mnogo zdravih let.

Delovna skupnost TOZD Tovarna pohišstva Martinjak

ZA VEČJO PRODUKTIVNOST

V Tovarni pohišstva Cerknica se je sestel politični aktiv. Na sestanku so razpravljali o proizvodnih vprašanjih, posebej pa o dejavnikih, ki vplivajo na višjo produktivnost dela.

Cerkniški košarkarji bodo v slovenski ligi igrali v E skupini skupaj z Elektro (Šoštani), Triglavom (Kranj), Litijo — Zagorjem in Šentjurjem (pri Celju)